

Gorenjski Glas

TOREK, 3. NOVEMBRA 2020

LETO LXXIII, ŠT. 88, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Ukrepi podaljšani, učenci še doma

Osnovnošolci imajo še en teden počitnic, srednješolci pouk na daljavo. Vlada je podaljšala omejitvi gibanja ponoči in prehajanja med občinami. V soboto in nedeljo je skupaj umrlo petdeset bolnikov s covidom-19. Skrb vzbujajoče ostaja tudi število hospitalizacij. Na Kliniki Golnik so odprli nov covidski oddelek.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Vlada je konec prejšnjega tedna še za sedem dni podaljšala ukrepe za zajezitev epidemije covid-19. Tako še naprej veljata omejitvi gibanja ponoči in prehajanja med občinami ter prepoved zbiranja več kot šestih ljudi. V osnovnih in glasbenih šolah so se jesenske počitnice podaljšale za en teden, kar pa po besedah šolske ministrice dr. Simone Kustec ne pomeni, da bo podaljšano šolsko leto, ampak bodo te dneve

nadomestili znotraj šolskega leta. V srednjih šolah in univerzah pouk od včeraj poteka na daljavo. Vrtci lahko na podlagi odločitve župana v zmanjšanem obsegu zagotavljajo nujno varstvo za otroke, katerih starši so zaposleni in varstva ne morejo zagotoviti na drug način. Odprti ostajajo zavodi za otroke s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, še naprej pa veljajo izjeme, ki so že v prejšnjem tednu veljale tudi za dijaške in študentske domove. Vlada je v odloku o začasnih prepovedi

ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom dodala še nekaj izjem. Delujejo lahko knjižnice in družbe za upravljanje, dovoljena so gradbena, vzdrževalna in montažna dela, dimnikarske storitve ter določene storitve na prostem, kot so vrtnarske. Odprte so lahko servisne delavnice, v katerih opravljajo popravila in vzdrževanje tehničnega blaga. Pri vseh je treba upoštevati strokovna priporočila NIJZ.

Šolska ministrica dr. Simona Kustec je povedala, da podaljšanje počitnic za osnovnošolce za en teden ne pomeni, da bo podaljšano šolsko leto, ampak bodo te dneve nadomestili znotraj šolskega leta. Slika je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

► 2. stran

Proga Kranj–Jesenice je zaprta

Od včeraj je zaprta železniška proga med Kranjem in Jesenicami, vlaki prihodnjih sedem mesecev na tem odseku ne bodo vozili. Za potnike je organiziran avtobusni prevoz.

URŠA PETERNEL

Kranj – Prihodnjih sedem mesecev, predvidoma do 2. junija 2021, vlaki na odseku železniške proge med Kranjem in Jesenicami ne bodo vozili. Začela se je namreč nadgradnja gorenjske železniške proge od Kranja do Lesc, v sklopu katere bodo nadgradili progo na odseku med Podnartom in Lescami ter na odseku med Kranjem in Podnartom.

Investitor del je Direkcija za infrastrukturo, dela v skupni vrednosti skoraj 96 milijonov evrov z DDV pa bo izvedla vrsta slovenskih gradbincev.

► 6. stran Vlaki med Kranjem in Jesenicami kar sedem mesecev ne bodo vozili. / Foto: Gorazd Kavčič

Evropski denar za vodovode

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka, Gorenja vas – Vladna služba za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je izdala odločitev o finančni podpori za projekt Oskrba s pitno vodo v porečju Sore – 2. sklop, ki ga bosta izvajali občini Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane. Za 9,1 milijona evrov vreden projekt bo kohezijski sklad prispeval nekaj manj kot tri milijone evrov. Ključna cilja medobčinskega projekta sta povečanje zanesljivosti oskrbe

in večja priključenost prebivalcev na sistem javne oskrbe s pitno vodo.

V okviru projekta, ki je del Dogovora za razvoj Gorenjske razvojne regije, je predvidena gradnja in hidravlična izboljšava vodovodnih sistemov v skupni dolžini dobrih 18 kilometrov, rekonstrukcija petih vodohranov in izgradnja štirih razbremenilnikov. Z izvedbo investicije bo več kot 22 tisoč prebivalcev deležnih boljše in varnejše oskrbe s pitno vodo.

Aktualne novice o koronavirusu na www.gorenjskiglas.si

GORENJSKA

Virus pustoši v domovih starejših

Domovi starostnikov tudi v drugem valu epidemije ostajajo med najbolj tveganimi za okužbe. Po gorenjskih domovih smo poizvedli o okužbah med stanovalci in zaposlenimi in tudi o tem, kako zagotavljajo ločene prostore.

4

GORENJSKA

Izpusti prahu skrbijo krajanje

Krajanje Koroške Bele opozarjajo na nenadzorovane izpuste prahu iz podjetja SIJ Acroni. Skrbi jih, da so v prahu težke kovine, ki so rakotvorne. V podjetju izpustov ne zanikajo, a mirijo krajanje, da niso škodljivi niti rakotvorni.

7

ŠPORT

Nizozemski plavalec trenira v Kranju

Ben Schwieter je triindvajsetletni Nizozemec, udeleženec olimpijskih iger leta 2016, nosilec medalj z evropskih prvenstev. Zadnje leto živi na Gorenjskem in trenira v Plavalnem klubu Triglav Kranj.

13

KRONIKA

Kazen zaradi rogljička

Inšpektor je pred dnevi kaznoval par, ki si je med sprehodom snel maski in jedel rogljiček. Na inšpektoratu pojasnjujejo, da pri uživanju hrane na javni površini masko lahko izjemoma snamemo, a se moramo ob tem zadrževati na varni razdalji do drugih.

16

VREME

Danes bo pretežno jasno, zjutraj bo po dolinah megla. Jutri se bo pooblačilo, možne so padavine. V četrtek bo oblačno.

7/14 °C

jutri: oblačno z dežjem

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Obvestilo za naročnike

Zaradi ponovne razglasitve epidemije covid-19 se vračamo v pomladanske čase. Pošta Slovenije je začasno ukinila jutranjo dostavo časopisa, kar pomeni, da ga dobivate z redno pošto. Poštarji zaradi zaščite pred okužbo na delo prihajajo z zamikom, da niso hkrati v istem prostoru. Upamo, da boste to sprejeli z razumevanjem, tako kot ste spomladi. Ponovno smo zaprli okenca za sprejem strank v drugem nadstropju poslovne hiše na Nazorjevi ulici 1 v Kranju, da ne boste v dvigalu iz-

Lahko ji oddate tudi gradivo za objave osmrtnic, zahval ali malih oglasov, pripišite telefonsko številko, da vas bo naša uslužbenka kasneje poklicala. Na voljo vam je tudi nabiralnik pred vhodom v poslovno hišo.

Osmrtnice, zahvale in male oglase lahko oddate na elektronski naslov maloglas@g-glas.si, za naročnine vam je na voljo naslov narocnine@g-glas.si. Naši uslužbenki lahko od 8. do 15. ure pokličete na telefonski številki 04/201 42 47 in 04/201 42 41.

postavljeni nevarnosti okužbe in da se morebitna okužba ne bi prenesla na našo tehnično ekipo, ki pripravlja časopis in priloge, novinarska ekipa pa tako ali tako dela od doma in na terenu.

Ob vходу v poslovno hišo vam je še naprej na voljo receptorka Špela, lahko plačate naročnino, le položnico prinesite s seboj. Recepcija je odprta vsak dan od 8. do 16. ure, ob sredah do 17. ure in ob petkih do 15. ure.

Tako kot spomladi pri polžnicah za oktobrsko naročnino neplačil ne bomo upoštevali, da ne boste izgubili 10-odstotnega popusta za redno plačilo.

Epidemija je bila razglašena za trideset dni, kako dolgo bo trajala, bo odvisno od spoštovanja ukrepov, kar se bo pokazalo v treh do štirih tednih. Če se ne bo obrnilo na bolje, nam bo epidemija odnesla še veseli december.

Gorenjski glas

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme BARBARA ROMŠAK iz Kamnika.

Poostren nadzor na Jesenicah

Jesenice – V jeseniški občini, ki je po številu okužb s koronavirusom med najbolj obremenjenimi na Gorenjskem, so predstavniki Medobčinskega inšpektorata in redarstva Jesenice (MIR Jesenice) ter jeseniške policije poostri nadzor. Nadzirajo prehajanje mej občin ter upoštevanje ostalih vladnih ukrepov na javnih površinah, kot so uporaba mask, združevanje večjega števila ljudi, fizična distanca ... Posebno pozornost namenjajo izletniškim točkam in priljubljenim lokacijam, kjer se ob lepem vremenu običajno pričakuje večje število ljudi. "Občanom svetujemo, da se glede na večjo rast okužb na Jesenicah v prihodnjih dneh, kar se le da, zadržujejo doma, v krogu članov svojega gospodinjstva. Še posebej pa naj se izogibajo mest, kjer je pričakovati večje število ljudi, in na ta način bistveno zmanjšajo možnost okužbe," svetujejo predstavniki MIR Jesenice.

Vlada podaljšala ukrepe

◀ 1. stran

V soboto in nedeljo umrlo petdeset bolnikov s covidom-19

Število okuženih zadnje dni je pokazalo, da so bili vladni ukrepi sprejeti pravočasno, je na včerajšnji novinarski konferenci povedal vladni govorec Jelko Kacin. Je pa treba upoštevati, da so podatki vsaj za nedelje običajno atipični, realnejšo sliko je pričakovati v sredo. Minulo nedeljo so testirali manj oseb, 2244, in potrdili manj okužb, 557. Za pomenitev: v Kranju so ugotovili 19 novih okužb, v Trzinu 5, v Bohinju in Škofji Loki po 4, na Jesenicah, v Naklem in Radovljici po 3, v Cerkljah, Gorenji vasi - Poljanah in Železnikih po 2, na Jezerškem, v Kranjski Gori in Šenčurju po 1 ...

Pritisk bolnikov s covidom-19 na bolnišnice pa še naprej ostaja, samo v nedeljo je bilo hospitaliziranih 868 oseb, od tega jih je intenzivno terapijo potrebovalo 135. Število umrlih bolnikov s covidom-19 je bilo minuli konec tedna najvišje doslej, v soboto in nedeljo jih je skupaj umrlo petdeset. Poziv ostaja: ravnajmo preventivno in spoštujemo ukrepe še naprej. Kot je še podaril Kacin, podatki iz preostale Evrope kažejo, da so razmere vse slabše, večina držav »prihaja« za nami, zato državljanom odsvetuje potovanja.

Za aplikacijo meni, da bi morala biti obvezna

Klinična mikrobiologinja, epidemiologinja in članica svetovalne strokovne skupine za zajezitev virusa prim. doc. dr. Irena Grmek Košnik, ki živi in dela v Kranju, je pojasnila, da ima epidemija fazo rasti, platoja in upadanja. Po zadnjih podatkih smo po številu obolelih na začetku platoja, ko se krivulja izravna, v naslednjem obdobju se pričakuje upad. »Vendar pa epidemiologi vemo, da s tem še ne bo konec, vse dokler ne bomo imeli cepiva, za katero upamo, da bo na voljo v začetku prihodnjega leta. Pričakujemo tudi tretji val (optimistično upajmo, da ne) nekje v času vrhunca gripe, ki bo prav zaradi gripe še bolj zagoneten. Zato je zelo pomembno tudi cepljenje proti gripi.« Epidemiologi so tudi pred velikim izzivom, kako ugotoviti t. i. superprenašalce virusa. Druženje je zelo problematično; morda ni toliko pomembno, koliko prijatelj imaš okrog sebe, je pa pomembno, ali imaš med prijatelji superprenašalca.

Bolničarji Rdečega križa Gorenjske regije so dobili poziv za pomoč na covidskih oddelkih v Kliniki Golnik. / Foto: arhiv OZ RK Radovljica

Nihče si ne želi, da bi bili »zaprti« kar ves čas, je še poudarila Grmek Košnikova, zato se moramo vsi skupaj potruditi, da zmanjšamo številne posledice virusa. Pomembno je prav tako intenzivno sledenje virusu, množično testiranje z antigenski testi in uporaba mobilne aplikacije #OstaniZdrav, za katero Grmek Košnikova meni, da bi morala postati obvezna.

Na Golniku že pomagajo bolničarji prostovoljci

Na Kliniki Golnik je bilo včeraj zjutraj 45 bolnikov na navadnih covidskih oddelkih in sedem na intenzivnem oddelku. »V petek smo odprli nov oddelek za bolnike s covidom-19, širimo kapacitete na intenzivnem oddelku, ki je tudi že poln. Za postelje na oddelku za intenzivno nego čakamo še na nekaj opreme, primanjkuje nam predvsem monitorjev. Nenujne programe ukinjamo zato, da oddelke spremljamo v covidske oddelke. Do nadaljnjega ne izvajamo pregledov z izdano napotnico s stopnjo nujnosti redno in hitro ter samoplačniške diagnostike in samoplačniških pregledov. Kader

razporejamo na različna delovišča, za najlažja dela imamo študente,« so sporočili s Klinike Golnik.

Na pomoč so prišli prostovoljci pa tudi zdravnica, ki sicer dela zasebno. »Bolničarji Rdečega križa (RK) gorenjske regije smo dobili poziv za pomoč na covidskih oddelkih v Kliniki Golnik. Seveda smo se z veseljem takoj odzvali. Od petka dalje tako štirje bolničarji prostovoljci pomagajo zdravstvenemu osebju pri negi in hranjenju bolnikov ter pri razkuževanju postelj, predmetov ... in drugih delih,« je sporočila koordinatorica za Območno združenje RK Gorenjske regije Živa Ozmeč. Kot je še pojasnila, so pripadniki enot RK za prvo pomoč bolničarji prostovoljci, ki se izobražujejo na sedemdeseturnih tečajih prve pomoči, znanje pa obnavljajo na krajših obnovitvenih tečajih. Tako so seznanjeni z najnovejšimi doktrinarnimi, smernicami s področja prve pomoči.

Potrebe po dodatnih posteljah na Jesenicah

Včeraj zjutraj so imeli v Splošni bolnišnici Jesenice na bolniških covidskih oddelkih hospitaliziranih 35

pacientov, od tega 33 odraslih, eno porodnico in enega otroka. Trije pacienti so bili v intenzivni negi. »Potrebe po dodatnih posteljah so. Pretehtali smo tudi vse možnosti za ureditev dodatnega oddelka, namenjenega pacientom s covidom-19. Težava pa ne bo samo v ureditvi prostora, ampak tudi pri zagotovitvi zadostnega kadra za oskrbo bolnikov,« so sporočili iz jeseniške bolnišnice, kjer tudi pozivajo prostovoljce v pomoč.

Delno zmanjšan program v specialistični dejavnosti

Na nivoju Osnovnega zdravstva Gorenjske (OZG) so začasno prekinili izvajanje vse zdravstvene in zobozdravstvene preventivne dejavnosti ter izvajanje programa v referenčnih ambulantah, je sporočil direktor OZG Jože Veternik in dodal: »Delno se je zmanjšal tudi program v specialistični ambulantni dejavnosti, prihajajo naročeni bolniki z napotnico zelo hitro in hitro.« Vsa ostala dejavnost, tudi fizioterapija in zobozdravstvo, se izvaja v celotnem obsegu. Z začetkom novembra so povabili tudi vse svoje specializante in pripravnike, ki so se vključili v delo po enotah. »Prerazporejanje zaposlenih poteka v okviru posamezne enote. Iz Zdravstvenega doma Škofja Loka pa smo prerazporedili nekaj kadra v Center slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka. V covidske ambulante in službo nujne medicinske pomoči (NMP) so aktivno vključeni tudi vsi koncesionarji. Naša glavna pozornost je usmerjena v zagotavljanje kadra na triažne točke, v covidske ambulante, NMP, prevoze pacientov, kjer smo morali oblikovati dodatno ekipo za prevoze bolnikov v bolnišnice 24 ur na dan,« je še pojasnil Veternik.

V Mestni knjižnici Kranj je možen osebni prevzem vnaprej naročenega gradiva: v njenih krajevnih knjižnicah po običajnem obratovalnem času, v Knjižnici Globus pa od ponedeljka do petka med 10. in 18. uro. / Foto: Gorazd Kavčič

Spoštujmo ukrepe za zaježitev okužb

Pred prvonovembrskimi prazniki so iz Škofje Loke, ki s štiristo okuženimi – minuli konec tedna – sodi med najbolj obremenjene občine v državi, opozorili na težavno situacijo.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Župan Občine Škofja Loka Tine Radinja, poveljnik občinskega štaba Civilne zaščite Nikolaj Kržišnik in v imenu škofjeloških zdravnikov Romana Pintar, dr. med., so prebivalcem Škofje Loke in širšega škofjeloškega območja, ki sta v epidemiološkem pogledu med najbolj obremenjenimi območji v državi, namenili apel po doslednem spoštovanju vseh ukrepov v zvezi z omejitvijo širjenja koronavirusa. Pred prazniki so se njihova opozorila nanašala predvsem na omejevanje obiska pokopališč. V občini so pred 1. novembrom na njih uvedli poseben režim, kljub vsemu pa so na ljudi naslavljali prošnje, naj ostanejo doma in se spominu mrtvih poklonijo kdaj

pozneje ali na kak alternativen način.

Župan Tine Radinja je tudi dejal, da Škofja Loka velja za solidarno skupnost, kar se kaže v odzivu prostovoljcev za pomoč na vseh področjih. V občini podobno kot v pomladnem valu okužb znova deluje občinski center za pomoč, ljudje pa se lahko obračajo tudi na zdravstveni dom in po psihološko pomoč (telefonske številke so objavljene na občinski spletni strani).

Sicer pa so gospodinjstvom razdelili letake z vsemi pomembnimi informacijami glede ravnanja za preprečevanje okužb, je povedal poveljnik Civilne zaščite Nikolaj Kržišnik. Opozorilne letake so dali tudi v večstanovanjske objekte. Igrišč tokrat niso zaprli, pač pa so nanja dali opozorila

glede njihove uporabe. Naj se ljudje na teh površinah čim manj družijo, morda zgolj v krogu družine. Tudi rekreirajo naj se, a pri dobrih obiskanih kočah na Križni gori in Lubniku naj se ne zadržujejo v skupinah in ne posedajo v okolici. Škofjeloška tržnica pa ostaja odprta, le število prodajalcev in obiskovalcev so omejili, da bo ostala varno mesto za oskrbo občanov.

Da je v času širjenja okužb močno obremenjeno tudi primarno zdravstvo, ne le bolnišnice, je povedala zdravnica Romana Pintar, dr. med., ki se boji, da se bo zaradi vse obsežnejše obravnave okuženih dostopnost zdravstva za preostale zmanjšala. Morda bodo morali omejevati ceno naročene preglede. Zato tudi ona priporoča, naj upoštevamo

ukrepe in navodila vlade, NIJZ in občine. Zdravstveno osebo je vse dni na razpolago občanom in občankam, zdravniki in medicinske sestre so se vključili tudi v delo Centra slepih, slabovidnih in starejših, kjer jim močno primanjkuje kadra. Kadar občani kličejo v zdravstveni dom in ni takojšnjega odziva, naj vedo, da je tudi tam zdravstveno osebo obremenjeno, paciente v večji meri napotujejo k elektronskim informacijam, telefonsko komunikacijo pa naj prepustijo občanom, ki niso večji elektronskih kanalov. Ta čas razmere še obvladujejo, pravi Pintarjeva in poziva ljudi k samozaščitnemu ravnanju. Opozarja tudi na spoštovanje samoizolacije, da se okužbe ne bi še naprej širile, kar velja tudi za podjetja.

Virus zasejal strah in negotovost

Novi koronavirus je med ljudi zasejal negotovost in strah – pri nekaterih manj, pri drugih bolj, tretji pravijo, da jih ni strah. Sogovornike smo vprašali, kako doživljajo čas, ki ga kroji covid-19.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – »Strah me je, da bi se okužila ter okužbo prenesla na svoje najbližje«, pravi Marjana Dokl iz Kranja. »Zgodbe ljudi, ki so preboleli in prebolevajo covid-19, niso spodbudne, zato me je jasno strah in se, kolikor se le da, vedem samozaščitno. Dom zapustim le v najnujnih primerih, strogo se držim vseh ukrepov, dobro voljo pa ohranjam z branjem poezije in družabnimi igrami,« je pojasnila Doklova in dodala: »Mislim, da bo število okuženih še nekaj tednov, morda celo mesecev naraščalo, saj se ljudje milo rečeno delajo norca. Ukrepov ne upoštevajo, družijo se in se na skrivaj zabavajo. Šele ko se bomo ozavestili, da koronavirus ni 'hec' niti zarota, se nam mogoče obetajo bolj ši časi.«

ali bodo obdržali službo, kako bodo usklajevali vse obveznosti v primeru, da se otrok šola na daljavo, njihovo delo pa poteka od doma. Negotovi so glede prihodnosti. Ko začutimo napetost in nam je neprijetno, je priporočljivo, da gremo v naravo in smo športno aktivni. Pomembno je tudi, da se o občutkih pogovarjamo z družinskimi člani in prijatelji, hkrati pa ne bi bilo nič narobe, če se vsaj za kakšen dan odtrgamo od informacij in števil, ki nam jih ponujajo mediji.«

Znani pregovor, da je strah znotraj votel, zunaj pa ga nič ni, je tudi v tem obdobju vodilo Bernarde Lotrič iz Lahovč. »Najbolj smiselno se mi zdi racionalen pristop, ta pa pod težo strahu ni učinkovit. Seveda je potrebna neka zdrava stopnja previdnosti, a vseeno se svet ne sme ustaviti zaradi nevi-

Pokopališča v občini samevala

Zaradi epidemiološke situacije je vseh šest pokopališč v občini Železniki pretekli dne imelo zaprta vrata.

ANA ŠUBIC

Železniki – Na podlagi zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami sta namreč župan Anton Luznar in poveljnik občinske Civilne zaščite Aleksander Hajdinjak izdala odredbo o zaprtju pokopališč, ki je veljala od petka jutraj do sinoči. »Sprva se je nekaj občanov pritožilo čez ta ukrep. Po prejemu obvestil po pošti na svoje domove, da je ta ukrep nujen za preprečitev še večjega širjenja okužb in da s tem želimo zaščititi predvsem starejše občane, ki so še bolj ogroženi,

Zaprto pokopališče v Železnikih, ki je samevalo tudi ob 1. novembru 1990, a tedaj zaradi velikih poplav. / Foto: Gorazd Kavčič

pa so ga potem sprejeli z razumevanjem,« je povedal župan Anton Luznar. V

obvestilu, ki so ga razposlali po vseh gospodinjstvih, so občanom predlagali, naj se

ob letošnjem dnevu spomina na mrtve svojih pokojnih spomnijo doma, v najožjem družinskem krogu, pokopališča pa naj obiščejo, ko bo epidemiološko stanje boljše. Čeprav so sedaj že odprta, pa še vedno ostaja v veljavi ukrep, s katerim so sredi minulega tedna po vseh pokopališčih zaprli tekočo vodo in umaknili posode za zalivanje.

Domačini so se sicer ob ukrepu zaprtja pokopališč spomnili tudi na dejstvo, da je v Železnikih samevalo tudi pred tridesetimi leti – ob 1. novembru 1990, ko so jih prizadele velike poplave.

Pred strahom in tesnobnim počutjem se mnogi zatekajo v naravo, kjer se sprostijo in si krepijo telo. / Foto: Gorazd Kavčič

Ajda Radišević z Golnika je specializantka psihiatrije. O trenutnem stanju je dejala: »Zdravstveno osebo je predvsem strah, da bi bili asimptomatsko oboleli in bi okužbo nevede prenašali na paciente in sodelavce. Na splošno pa opažam, da je stopnja strahu in tesnobe pri ljudeh različna. Pri nekaterih so se tesnobni občutki povečali. Pod vprašanjem namreč ni le morebitna okužba, temveč tudi,

dneva sovražnika, za kate-rega sem prepričana, da se ga da premagati,« je dejala Lotričeva in še dodala: »Koronski čas preživljam sprotno. Dana nam je enkratna priložnost, ko se lahko docela posvetimo najbližjim osebam in aktivnostim, ki so nam ljube. Za ohranjanje vedrega duha pa občasno s sosedi na daljavo poskrbimo z 'notranjim razkuževanjem'.«

Obiskovalci naj upoštevajo gozdni bonton

Kranj – V času, ko je gibanje zaradi epidemije novega koronavirusa dovoljeno le znotraj občine, se povečuje tudi obisk gozdov, ki ponujajo dobre možnosti za sprehode, rekreacijo in nabiranje gozdnih plodov. »Prost dostop v gozdove je civilizacijska pridobitev, na katero smo v Sloveniji lahko zelo ponosni,« poudarjajo na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, a hkrati opozarjajo obiskovalce gozdov, da naj pri gibanju v gozdovih upoštevajo nekatere omejitve in spoštujejo gozdni bonton: vozijo po cestah, kjer je vožnja dovoljena, uporabljajo poti za pešce in ne hodijo po brezpotjih, se izogibajo deloviščem, ne uničujejo rastja, ne puščajo v gozdu odpadkov, ne povzročajo hrupa, imajo pse pod nadzorom, ne poškodujejo dreves in grmovja, ne spuščajo škodljivih snovi v gozdna tla in v vodo ...

Poostren nadzor upoštevanja ukrepov

Medvode – Na Občini Medvode prejema vse več sporočil občanov o neupoštevanju veljavnih ukrepov, predvsem o zbiranju na športnih in otroških igriščih, nenošenju mask v najbolj obiskanih delih naselij, zbiranju večjega števila občanov ... »Vsa javna otroška in športna igrišča je Civilna zaščita Medvode že opremila z obvestili, na katerih so zapisani veljavni ukrepi in priporočila. Policija, občinski inšpektor in pripadniki Civilne zaščite Medvode bodo opravljali poostren nadzor upoštevanja ukrepov. Vse občane pozivamo, da jih dosledno spoštujete, sicer bomo morali fizično preprečiti uporabo igrišč in drugih javnih površin. Gibanje na svežem zraku je v tudi v teh časih zelo pomembno, a prosimo, da za to izberete manj obiskane lokacije,« sporočajo z Občine Medvode.

Spletna predavanja o okoljskih temah

Škofja Loka – Razvojna agencija Sora v sodelovanju z Društvom Ekologi brez meja in partnerji projekta Lesni feniks napoveduje serijo spletnih predavanj o okoljskih temah. V novembru se bodo zvrstila naslednja predavanja: Prazen koš, polna denarnica (4. november ob 8.55), Plastika naša vsakdanja (5. november ob 17. uri), Tekstil: hitra moda in okolje (12. novembra ob 11. uri), Zavržena hrana: volk sit, koza cela (13. novembra ob 8.30), Kako naprej do manj odpadkov? (17. novembra ob 17. uri). Dogodki bodo izvedeni prek spletnega orodja Zoom. Število mest za vsako predavanje je omejeno, prijave zbirajo do zapolnitve prostih mest na povezavi. Dodatne informacije: <http://www.lesnifeniks.si/>, barbara.zorko@ocistimo.si, 031 363 368.

Proga Kranj– Jesenice je zaprta

◀ 1. stran

Nadgradnjo odseka gorenjske proge med Podnartom in Lescami bo izvedel Riko. Pogodbena vrednost del je 46,9 milijona evrov, rok za dokončanje del pa je 20 mesecev. V sklopu del bodo progo nadgradili v skladu z evropskimi standardi, zamenjali zgornji ustroj proge in sanirali

Radovljice ter izvedba protihrupnih ukrepov. Nadgradnjo odseka med Kranjem in Podnartom pa bo izvedel konzorcij podjetij CGP, SŽ – Železniško gradbeno podjetje, GH Holding, Riko in Gorenjska gradbena družba. Pogodbena vrednost del je 48,9 milijona evrov z DDV, rok za dokončanje del je prav tako 20 mesecev.

Za prevoz potnikov bo v času popolne zapore organiziran nadomestni avtobusni prevoz. Kot pojasnjujejo na Slovenskih železnicah, so odhodi in postanki na vmesnih postajah skladni z voznimi redi vlakov. Na avtobusih pa ni mogoč prevoz koles, oseb na električnih invalidskih vozičkih in prevoz živali, prihaja pa tudi do zamud.

li spodnji ustroj, uredili odvodnjavanja, zamenjali vozne mreže. Obnovili bodo personsko infrastrukturo na postajališčih Otoče, Globoko in Radovljica, sanirali predora Globoko in Radovljica, podporne in oporne zidove ter uredili dodatne zaščite brežin. Načrtujejo tudi zamenjavo voznih vodov in nosilnih konstrukcij, izvedbo protihrupnih ukrepov, sanacijo dotrajanih prepustov in premostitvenih objektov ter spremembo nivojskih prehodov v zunajnivojska križanja.

Predvidene so tudi gradnje novega podvoza na območju kraja Zaloše, nadvoza nad železniško progo na območju železniškega postajališča Radovljica in novega podhoda na območju

Tudi ta projekt predvideva nadgradnjo železniške proge v skladu z evropskimi standardi, zamenjavo zgornjega ustroja proge in sanacijo spodnjega ustroja, zamenjavo vozne mreže, sanacijo podpornih in opornih zidov ter izvedbo dodatne zaščite brežin z gabioni na območju reke Save, sanacijo dotrajanih prepustov in premostitvenih objektov, ukinitvev nivojskega prehoda in gradnjo novega podvoza Ovsišje pred postajo Podnart, izvedbo protihrupnih ukrepov in nadgradnjo napajalne postaje Kranj.

Hkrati poteka tudi prenova železniškega predora Karavanke na Hrušici, izvajalec je Strabag, gre pa za skupen slovensko-avstrijski projekt.

Proti prodaji poslovne stavbe RAGOR-ja

BSC Kranj želi prodati stavbo, solastnica Občina Jesenice pa se s prodajo ne strinja.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Jeseniški občinski svetniki se na zadnji seji niso strinjali s prodajo poslovnih prostorov na Spodnjem Plavžu, v katerih deluje Razvojnaja agencija Zgornje Gorenjske (RAGOR). Stavba je v dvotretjinski lasti BSC Kranj in enotretjinski lasti Občine Jesenice. BSC objekt želi prodati, saj z najemninami za oddajo poslovnih prostorov v stavbi ne more več pokrivati stroškov vzdrževanja. Poleg tega upravljanje z nepremičninami ni osnovni posel BSC, so pojasnili. Jeseniški občinski svetniki pa se s prodajo solastniškega deleža

Občine Jesenice na stavbi niso strinjali, saj da RAGOR mora ostati na Jesenicah. Če bi se agencija morala seliti, bi to Občini Jesenice povzročilo stroške, morala bi namreč zagotoviti nove prostore in plačevati najemnino.

Da je bila odločitev občinskih svetnikov pravilna, meni tudi nova direktorica RAGOR-ja Eva Štravs Podlogar. Kot je dejala, za zdaj druge lokacije nimajo, zato bi jim prodaja povzročila nemalo težav z iskanjem novih prostorov. Poleg tega so sedanjí prostori dobri, zadovoljni so tudi z lokacijo na Jesenicah. V agenciji je deset zaposlenih.

Raziskal bo območje Vršiča

Občina Kranjska Gora sofinancira raziskovalni projekt Med vojno in mirom – Arheologija Vršiča kot zaledja prve svetovne vojne in stičišča svobode, ujetništva, kultur, narodov in verstev. Vodja projekta je arheolog dr. Uroš Košir, cilj projekta pa vzpostavitev turistično-zgodovinske poti, ki bo koristila lokalni skupnosti in obiskovalcem.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – V dvorani Ljudskega doma v Kranjski Gori so, še preden so stopili v veljavo strožji protikoronski ukrepi, na povabilo LAS Gorenjska košarica gostili predavanji mag. Tadeja Korena iz Ustanove Fundacija Pot miru v Posočju na temo Pot miru od Alp do Jadrana in arheologa dr. Uroša Koširja na temo Dediščina prve svetovne vojne na območju Kranjske Gore in Vršiča. »Eno izmed strateško pomembnih območij soške fronte je predstavljal prelaz Vršič, ki je povezal zaledje s frontno linijo Bovške kotline. Cesta in žičnice čez Vršič so povezovale Kranjsko Goro in Trento, od tam naprej pa vodile proti Kalu-Koritnici. Infrastruktura na Vršiču je bila zgrajena s prisilnim delom, za kar so večinoma uporabili ujetnike ruske cesarske vojske. Poleg same ceste je njihova najbolj znana dediščina kapela sv. Vladimirja (znana tudi pod imenom Ruska kapelica), ki je postala simbol Vršiča. Vršič predstavlja odlično podlago za zgodovinski turizem, za kar se zavzemajo tudi na Občini Kranjska Gora. Zagon tovrstne oblike turizma pa ni mogoč brez zgodovinskih in arheoloških raziskav, saj ni znanih dovolj natančnih podatkov o ohranjeni dediščini in njenem zgodovinskem ozadju. Vojaki in ujetniki so zapustili številne sledi, ki danes predstavljajo arheološki zapis v obliki objektov na terenu, skupaj s predmeti, ki so na obravnavanem območju ostali po koncu vojne. Vsa ta dediščina je edinstven, izpoveden in nenadomestljiv vir informacij, ki spada pod okrilje arheologije,« je povzel dr. Košir. Občina Kranjska Gora je zato podprla njegov predlog podoktorskega aplikativnega projekta z naslovom Med vojno in mirom – Arheologija Vršiča kot zaledja prve svetovne vojne in stičišča svobode, ujetništva,

Foto: A. Bogožalec Košir

Dr. Uroš Košir med arheološkimi raziskavami na Vršiču

Ena izmed postaj žičnice čez Vršič / Foto: Uroš Košir

kultur, narodov in verstev, ki je bil nato izbran na razpisu republiške Javne agencije za raziskovalno dejavnost, ki projekt prav tako sofinancira. Vodja projekta je dr. Košir, ki opravlja tudi vsa strokovna raziskovanja. Ob tem poziva vse, ki imate

kakršnekoli podatke, fotografije, predmete ali dokumente, povezane z vojnimi ujetniki, Vršičem in Kranjsko Goro v času od prve do konca druge svetovne vojne, da se nanj obrnete na uros.kosir@ff.uni-lj.si, saj želi dokumentirati tudi zgodbe

»Večina vojne dediščine na Vršiču je javnosti neznan in ostaja neregistrirana v Registru kulturne dediščine. Obravnavane dediščine ni mogoče varovati ter tržiti v izobraževalne in turistične namene, dokler ta ni odkrita, raziskana, interpretirana in ovrednotena na strokoven način.«

in predmete, ki jih hranite doma.

Ostaline prve svetovne vojne v Sloveniji povezuje Pot miru, ki združuje spomenike, pokopališča, muzeje na prostem in zasebne muzeje v zgodovinsko pot, ki vodi vzdolž frontne linije od Alp do Jadrana. V Kranjski Gori se Pot miru začne v Parku miru, v njem je s starinskimi fotografijami predstavljena zgodba Vršičke ceste. Kot je povedal mag. Tadej Koren, je bila leta 2016 pot uvrščena na poskusni seznam Unescove svetovne dediščine, kar kaže na velik pomen ostalin in njihovo protivojno sporočilo miru in enotnosti med narodi. Promocijski film projektne ideje

Pot miru/Walk of Peace v izvedbi Fundacije Poti miru v Posočju je bil med 150 prijavljenimi pred nedavnim izbrani za najboljši projekt Interreg leta v Evropski uniji.

Koordinator turistične ponudbe na Turizmu Kranjska Gora Matjaž Podlipnik je v zaključnem delu predavanj predstavil novo AR-aplikacijo o Ruski kapelici, ki jo naložite v svoj pametni telefon. Šest zgodb uporabnikom aplikacije tankočutno orisuje dogajanje, povezano z nastankom kapelice.

Raziskovalno-učni center za plazove

SUZANA P. KOVAČIČ

Podljubelj – Občina Tržič želi skupaj s partnerji za potrebe celovitega razvoja območja nekdanjega smučišča

Zelenica vzpostaviti Raziskovalno-učni center za plazove in Naturo 2000. Center bo namenjen proučevanju naravnih procesov (plazov, skalnih podorov, vpliva

zaraščanja na zaščitene vrste, vpliva podnebnih sprememb ...), vpliva človeka in podajanju smernic za trajnostno sobivanje v gorskih zaščiteneh in zavarovanih območjih.

Kot so sporočili z občine, so z javnim naročilom izbrali izvajalca, ki bo pripravil projektno dokumentacijo za obnovo objekta srednje postaje seže Zelenica.

Izpusti prahu skrbijo krajane

Krajani Koroške Bele opozarjajo na nenadzorovane izpuste prahu iz podjetja SIJ Acroni, do katerih prihaja v zadnjem času. Skrbi jih, da so v prahu težke kovine, ki so rakotvorne. V podjetju izpustov ne zanikajo, a mirijo krajane, da niso škodljivi niti rakotvorni.

URŠA PETERNEL

Koroška Bela – »Krajani Koroške Bele zadnje tri mesece opažamo povečan izpust prašnih delcev v zrak. Večina je opazila samo prašenje, nekateri pa navajajo, da so opazili tudi prah na okenskih steklih in da imajo kovinski priokus v ustih ...« Takole se je v imenu domačinov Koroške Bele na našo redakcijo obrnila krajanka in nas obvestila o težavah z nenadzorovanimi izpusti iz podjetja SIJ Acroni. Številni krajani o tem pišejo tudi na spletnih omrežjih, kjer objavljajo tudi fotografije oblakov prahu nad podjetjem.

»Težava je v tem, da se v teh oblakih prahu nahajajo težke kovine, ki so rakotvorne,« pravi ena od krajanek.

Krajani so fotografirali enega od nenadzorovanih izpustov prahu iz podjetja SIJ Acroni.

Kot izhaja iz zapisov, jih skrbi, da so v izpustih težke kovine, ki so rakotvorne.

Obrnili smo se na podjetje SIJ Acroni, kjer so pojasnili, da so v zadnjem obdobju pri proizvodnji jekla, ki temelji na stooctotnem recikliranju

jeklenega odpadka, v procesu taljenja zares zabeležili nekaj izrednih dogodkov. »Kot posledico so krajani opazili občasne emisije prašnih delcev,« pritrjujejo navedbam krajanov v podjetju. Vzrok naj bi bil v večjem deležu nečistoč

v vhodni surovini, to je jeklenem odpadku.

»Med nečistočami največji delež predstavlja jalovina. Ko pride talina v stik z nečistočami, se zgodi izredni dogodek, ki je ključni dejavnik za opažene emisije. Tej

problematiki namenjamo veliko pozornosti in prizadevamo si, da do podobnih izrednih dogodkov v prihodnje ne bi prihajalo. Zato smo že uvedli ukrep ločevanja nečistoč iz jeklenega odpadka. Glede na to, da se s problematiko soočamo v zadnjem obdobju, bomo k reševanju pristopili tudi s spremembo načina in sistema dela na vhodni kontroli surovin,« so zatrdili in dodali, da imajo nameščene tudi odpraševalne naprave. Tako ob izrednih dogodkih večino emisij zajamejo in se v zrak izpusti le manjši del prahu.

»Na podlagi ocene odpadka izhaja, da izpusti prahu niso škodljivi in niso rakotvorni. Se pa strinjamo, da so izpusti moteči in dajejo vtis, da so nevarni,« pravijo v SIJ Acroni.

Na vprašanje, kakšne snovi so v prašnih delcih – krajane skrbi, da gre za rakotvorne – pa v SIJ Acroni odgovarjajo, da »na podlagi ocene odpadka izhaja, da izpusti prahu niso škodljivi in niso rakotvorni. Se pa strinjamo, da

so izpusti moteči in dajejo vtis, da so nevarni.«

Kako pa je z meritvami izpustov prašnih delcev? Kot so pojasnili, opravljajo občasne in trajne meritve. Trajne meritve izvajajo v jeklarni na petih ključnih mestih, občasne (skladno z zakonodajo vsaka tri leta) pa v vseh obratih: v jeklarni, vroči valjarni, hladni valjarni, predelavi debele pločevine, predelavi žilindre. Naslednje občasne meritve bodo opravljene prihodnje leto. Dosedanje meritve so pokazale, da so vse izmerjene vrednosti skladne z vrednostmi, kot jih dopušča zakonodaja, so poudarili.

V zadnjih desetih letih so sicer že občutno zmanjšali količino prašnih delcev, in sicer skoraj za dve tretjini, z 28 na deset tisoč ton.

A kot izhaja iz poročila Masno in koncentracijsko onesnaževanje v občini Jesenice, se je hkrati močno povečala emisija snovi v zrak pri parametrih TOC (skupni organski ogljik), As (arzen), Hg (živo srebro). Kaj je razlog, smo vprašali podjetje in dobili odgovor, da do njih v posamičnih vrednostih lahko pride zaradi spremembe obsega obratovalnih ur in zaradi izdelave različnih vrst jekel.

Gorenjski glas nagrajuje zvestobo.

Spoštovane naročnice in naročniki Gorenjskega glasa, akcijo obdarovanja zvestih naročnikov bomo kljub izrednim razmeram izvedli tudi letos. V žrebanju* boste sodelovali vsi naročniki Gorenjskega glasa, ki ste na naš časopis brez prekinitve naročeni že vsaj eno leto. Z malo sreče pri žrebu lahko prejmete eno od lepih novoletnih daril, ki jih Gorenjski glas poklanja svojim zvestim naročnikom.

likalnik Electrolux

ročni mešalnik Electrolux

palični mešalnik Electrolux

pralni stroj Electrolux

Splača se biti del naše velike družine naročnikov!

*Žrebali bomo iz baze naročnikov, ki so na Gorenjski glas naročeni dlje kot eno leto, zato vam za sodelovanje v žrebanju ni treba nič storiti. V žrebanju za glavno nagrado, pralni stroj, bodo sodelovali samo tisti naročniki, ki so na Gorenjski glas naročeni že več kot deset let. Žrebanje bo potekalo v sredo, 16. 12. 2020, nagrajenci bodo v Gorenjskem glasu objavljeni v petek, 18. 12. 2020.

Če še niste naročeni na Gorenjski glas, hitro pokličite na 04/201 42 41 ali pišite na narocnine@g-glas.si in se naročite. Naročnina prinaša popuste do 25 odstotkov!

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Približali so jim trajnostno gradnjo

Za dijake Šolskega centra Kranj so v oktobru pripravili delavnico o krožnem gospodarstvu in delu s trajnostnimi gradbenimi materiali.

MATEJA RANT

Kranj – Mladi, ki se v Šolskem centru Kranj izobražujejo za poklic slikopleskarja in fasaderja, so se na delavnici seznanili s trajnostno gradnjo ter vplivi stavb na okolje in njihove uporabnike. Ob tem so dobili tudi vpogled v potek prehoda v krožno gospodarstvo in v načine, kako graditi 'krožne stavbe' – s kakšnimi materiali, pa tudi kako ravnati z odpadki, ko bo stavba zaključila svoj življenjski cikel, in kako te predelati za ponovno uporabo. Delavnice je za dijake pripravilo Slovensko združenje za trajnostno gradnjo GBC Slovenija ob podpori ministrstva za okolje in prostor.

»Veseli me, da se dijaki seznanjajo s takimi pomembnimi vsebinami, kot so trajnostni materiali in aktualni trendi v gradbeništvu,« je poudarila njihova mentorica Irena Lončar, ki v šoli poučuje praktični pouk in je organizatorica

praktičnega dela usposabljanja pri delodajalcih. Po njenih besedah so imeli dijaki tako priložnost spoznati lastnosti materialov in njihovo uporabnost ter preverjati čase sušenja. Pri projektu je sodelovalo 25 dijakov, ki se izobražujejo za poklic slikopleskarja, njihova naloga pa je bila barvanje dotrajanih radiatorjev. Pravilen potek njihove obnove jim je podrobno predstavil Vid Capuder, ki v okviru JUB Akademije izvaja praktične predstavitve nanašanja barv in premazov na zunanje ali notranje površine ter na različne elemente stavbne opreme. Poškodovane dele radiatorjev so morali najprej zbrusiti, zatem pa za zaščito in boljši oprijem pred barvanjem nanesti osnovni anti-korozijski premaz, zatem pa še barvo za obnovo železnih in barvastih kovin. Na delavnici so se dijaki prvič seznanili še s sodobno tehniko strojnega nanašanja premazov in barv na radiatorje.

Dijaki so imeli za nalogo barvanje dotrajanih radiatorjev.

Gorenjski kampi osvojili najvišja mesta

ALENKA BRUN

Ljubljana – Ljubitelji kampiranja so tudi letos v izboru Naj kamp Adria glasovali za najboljše kampe, glamping resorte in postajališča za avtodome – pri nas in na Hrvaškem. In med domačimi kampi in glamping resorti so se najboljše odrezali prav gorenjski. Prvo mesto med večjimi kampi je pripadlo Kampu Bled, kjer so v zadnjih letih veliko investirali v ureditev parcel in prenovo sanitarij. Drugi je bil River Camping Bled, kjer jih koronakriza ni ustavila, tako da so do junija letos zaključili vsa

dela in z odprtjem obogatili ponudbo gorenjskih kampov. Na tretjem mestu pa je pristal Kamp Šobec, ki je tudi največji kamp pri nas. Med manjšimi kampi in uredjenimi postajališči za avtodome predstavnikov Gorenjske nismo zasledili; nagrada za najlepše urejeno naselje mobilnih hišic pa letos ni šla na Hrvaško, temveč jo je dobil (že omenjeni) River Camping Bled. Podobno je bilo tudi v kategoriji najboljši glamping resort, kjer pa je prvo mesto osvojil Glamping Garden Village Bled, ki je večini najbolj poznani ravno zaradi drevesnih hišic.

Prve hiše že prihodnje leto?

Na zemljišču ob Delavski cesti v Šenčurju pripravljajo vse potrebno za gradnjo stanovanjskih hiš.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – V Šenčurju gre h koncu gradnja komunalne infrastrukture na območju ŠE-32, kjer na zemljišču ob Delavski cesti (nasproti gostilne Ančka) pripravljajo vse potrebno za gradnjo stanovanjskih hiš. Na tem mestu naj bi jih zgradili 40, je ta teden povedal župan občine Šenčur Ciril Kozjek. »Radi bi, da bi bilo čim prej končano, da bodo lahko lastniki gradili ali svoje parcele dali na trg. Gre za obsežen projekt, kjer je vsa potrebna infrastruktura moderno zasnovana, poskrbeli smo tudi za otroška igrala, skratka predvideli smo vse, kar je potrebno nekemu stanovanjskemu naselju,« je dejal Kozjek in dodal, da bodo vlaganja v komunalno ureditev poravnali tisti, ki bodo na tem območju gradili. Že

Foto: Gorazd Kavčič

V Šenčurju dokončujejo gradnjo komunalne infrastrukture na zemljišču ob Delavski cesti.

zdaj namreč občina dobiva s komunalnim prispevkom vrnjena vložena sredstva.

Kdaj računajo, da se bo na tem območju začelo graditi? Župan Kozjek prve gradnje

pričakuje že v letu 2021. Območje urejanja ŠE-32 pa je le ena od letošnjih večjih gradenj v občini Šenčur. Pred časom so končali rekonstrukcijo Kranjske ceste,

trenutno pa gradijo kanalizacijo in ostalo komunalno infrastrukturo v Voklem in Prebačevem, v polnem zamahu je tudi gradnja krožišča v središču Šenčurja.

Klovnska podoknica

Rdeči noski, ki ne morejo obiskovati bolnikov po bolnišnicah, zdaj skrbijo za veselje pod bolnišničnimi okni. Ne glede na razdaljo, ovire iz stekla, betona ali opeke, trdijo, da obstaja zakon prepustnosti, ki prepušča naklonjenost, radost, pesem, dobro voljo in smeh.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Rdeči noski so se v tem času, ko ne morejo obiskovati bolnikov v bolnišnicah, podali na turnejo s Klovnsko podoknico. Tako bodo v oktobru obiskali 15 bolnišnic in zdravstvenih ustanov, med katerimi je bila tudi Splošna bolnišnica Jesenice. Paradirali so okoli ustanove, igrali na glasbila, izvajali klovnske trike, pozdravljali ljudi na oknih in mimoidoče pred bolnišnico ... Pri tem so seveda upoštevali vse varnostne predpise NIJZ. In kot so povedali, so na osnovi obiskov, ki so jih v zadnjih štirih mesecih opravili pod okni, balkoni, v parkih domov za starejše in zdravstvenih ustanov, prišli do pomembnega zaključka, tako rekoč do znanstvenega

Rdeči noski so naklonjenost, radost, pesem, dobro voljo in smeh prinesli tudi pod okna jeseniške bolnišnice. / Foto: arhiv SBJ

odkritja. »Namreč, ne glede na razdaljo, ovire iz stekla, betona ali opeke, lahko z

gotovostjo trdimo, da obstaja zakon prepustnosti, ki prepušča naklonjenost, radost,

pesem, dobro voljo in smeh. Pa ne le to – kljub razdaljam smo blizu.«

Župan Mestne občine Kranj Matjaž Rakovec je položil venec pri spomeniku NOB na kranjskem pokopališču.

Položili so vence

VILMA STANOVNIK

Kranj – Minuli petek je kranjski župan Matjaž Rakovec položil venec pri spomeniku NOB na kranjskem pokopališču. Zaradi trenutnih ukrepov je organizator, Združenje borcev NOB Kranj, letošnjo osrednjo komemoracijo ob spominu

dneva na mrtve moral odpraviti. S polaganjem vencev so se poleg kranjskega župana poklonili tudi člani iz ZB NOB Kranj ter Krajevnege odbora Združenja borcev Planina, Čirče in Huje. Vence ter cvetlične aranžmaje so položili tudi pri drugih spominskih obeležjih v kranjski občini.

Poskrbite za prepis lastništva vozila

Če ob prodaji vozila s kupcem ne boste uredili tudi prepisa lastništva, se vam lahko zgodi, da boste morali plačevati dajatev za odjavljeno vozilo.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Ministrstvo za infrastrukturo je pred dnevi lastnike motornih vozil opozorilo na obveznost plačevanja posebne dajatve za odjavljeno vozilo in na dosledno spreminjanje lastništva odjavljenega vozila. Zavezanec za plačilo dajatve je namreč oseba, ki je kot lastnik vpisana v register motornih vozil, zato je pomembno, da vsak lastnik motornega vozila preda vozilo z dokumenti novemu lastniku šele, ko opravita prepis lastništva pri registracijski organizaciji (tehnični pregledi in upravne enote). Dajatev za odjavljeno vozilo se plačuje deset let od zadnje odjave vozila, obveznost plačila pa nastopi prvič po enem letu od odjave vozila in nato jo je nato treba poravnati vsako leto na datum odjave vozila.

Ministrstvo še svetuje lastnikom, da naj ne dajejo pooblastila za spremembo lastništva vozila novemu lastniku, ki so mu že predali

vozilo in dokumente. »Događa se namreč, da prodajalci spremembe lastništva ne izvedejo, vozilo predajo novemu lastniku skupaj z dokumenti, potem pa spremembe lastništva ne morejo opraviti, ker novega lastnika (kupca) ne morejo več kontaktirati oziroma se ta temu izogiba,« so pojasnili.

Po zakonu o dajatvah na motorna vozila sicer obveznost plačila dajatve za odjavljeno vozilo preneha, če zavezanec za plačilo upravni enoti oziroma nosilcu javnega pooblastila predloži ali potrdilo o uničenju vozila v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ali policijski zapisnik, iz katerega izhaja, da je bilo vozilo ukradeno, ali dokazilo, da je bilo vozilo registrirano v drugi državi, ali pa izvozno-carinsko deklaracijo s potrditvijo izstopa vozila iz carinskega območja Evropske unije.

Na omenjeno temo je državna poslanka Mateja Udovč (SMC) prejšnji teden v okviru poslanskega

vprišanja ministra za infrastrukturo Jerneja Vrtočca opozorila na problematiko preprodajalcev rabljenih vozil, ki pogosto prejmejo odločbe za plačilo dajatve za vozila, ki so jih že prodali naprej. Prihaja namreč do težav pri spremembi lastništva vozila v evidenci registracijskih vozil, saj morajo to prodajalci opraviti skupaj s kupcem na upravni enoti oz. pri pooblaščenih ali pa z overjeno notarsko kupoprodajno pogodbo. Zato je poslanka zanimala, ali ministrstvo razmišlja o spremembi zakona na način, da bi obveznost plačila dajatve prenehala tudi v primeru, če zavezanec upravni enoti ali nosilcu javnega pooblastila predloži kopijo plačanega računa oziroma kupoprodajno pogodbo. Minister je ocenil, da je pobuda smiselna, saj tudi sam ne vidi potrebe, da bi v digitalni dobi spremembo lastništva na upravni enoti še vedno morala skupaj urejati kupec in prodajalec.

Nedopustno nasilje

V Domu starejših občanov Preddvor je pred časom prišlo do nasilja: eden od stanovalcev je napadel in močno poškodoval sostanovalko.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – Pred časom je stanovalka Doma starejših občanov Preddvor doživela hudo nasilje. Napadel jo je sostanovalec in jo tako močno poškodoval, da so jo s poškodovano glavo in vso v modricah odpeljali v bolnišnico. Posredovala je tudi policija. Svojci so ogorčeni, da se je to lahko zgodilo v domu, kjer bi morali svojo varovanko zaščititi. Za to krivijo vodstvo, češ da je bilo v tem primeru veliko prikrivanja in sprenevedanja, ne pa zaposlenih, ki jih je premalo in še ti so v sedanjih razmerah polno obremenjeni. Obrnili so se na Center za socialno delo v Kranju, obvestili socialno inšpekcijo, razmišljajo o tožbi. Ko se je stanovalka po dveh dneh vrnila v dom, so jo nastanili v sivi coni, v nekdanji garderobi brez oken, kjer je ležala brez nadzora, čeprav bi

morala imeti po priporočilu zdravnika celodnevni nadzor. Zgroženi svojci so sklenili svojo sorodnico umakniti iz doma.

Vodstvo doma je na naše vprašanje, kaj so storili v zavedu, ki je svojo stanovalko dolžan zaščititi, odgovorili: »Vsakršno nasilje je nesprejemljivo. Obžalujemo dogodek in se tudi sami sprašujemo, ali lahko nasilni dogodek preprečimo, še preden do njega pride. So stanovalci, ki ne kažejo znakov oziroma intence agresije/nasilja, nevarni zase in za okolico? Zagotovo ne. V konkretnem primeru smo ravnali (v dobro oškodovanke,) kot to določajo priporočila stroke: poklicali smo policijo in službo nujne medicinske pomoči v Kranju, poskrbeli za zdravstveno oskrbo oškodovanke in obvestili smo svojce. To je vse, kar smo lahko storili po samem dogodku. Sodelavci so naredili vse, kar je

bilo v njihovi moči in v dobro oškodovanke, ki se ji v imenu DSO Preddvor opravičujem in želimo čimprejšnje okrevanje.«

Kako so ravnali na Centru za socialno delo, kamor so se po nasvet in pomoč obrnili svojci? »Nesporno stališče je, da gre za nedopustno ravnanje. Dogodke, povezane z nasiljem, vedno obravnavamo skrajno resno. Svojem je bila iz različnih strokovnih področij ponujena pomoč in podpora, tako v obliki informacij, ki bi jih morebiti potrebovali, kot tudi v obliki izvajanja pomoči skladno s pristojnostjo centra. Dogodek se je zgodil v zavodu, ki nosi odgovornost, da stanovalko zaščiti, da do ponovitve nasilja ne bi prišlo, kot tudi da obvesti pristojne organe in službe za ukrepanje,« je pojasnila pomočnica direktorice Centra za socialno delo Gorenjska Andreja Valant.

Proti podnebnim spremembam

Tudi Mestna občina Kranj se je pridružila projektu Trio s sloganom: Mislil evropsko, deluj lokalno.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Mestna občina Kranj se je ob predsedovanju Slovenije Evropskemu svetu pridružila projektu Trio. To je mednarodni projekt, v katerem članice Evropske unije, mesta in šole sodelujejo v boju proti podnebnim spremembam kot podpora Nemčiji, Portugalski in Sloveniji ob predsedovanju Svetu EU.

Za vključitev v projektne aktivnosti sta bili v vsaki od sodelujočih držav izbrani dve mesti in dve šoli, ki bodo predstavili ambiciozne podnebne ukrepe, izvedene na lokalni ravni, ter si med sabo izmenjali izkušnje in znanje. V Sloveniji projekt koordinirata Energetska agencija za Podravje iz Maribora in Lokalna

energetska agencija Gorenjske iz Kranja. V projektu pa poleg Mestne občine Kranj sodelujejo še Ministrstvo za okolje in prostor, Mestna občina Maribor, III. gimnazija Maribor ter Osnovna šola Stražišče Kranj.

»Vsi sodelujoči partnerji v projektu se zavedajo pomembnosti in nevarnosti podnebnih sprememb ter dejstva, da moramo v aktivnostih proti njim sodelovati vsi. Mesta so središča gospodarskih, kulturnih in družbenih dejavnosti in predstavljajo prostor, kjer lahko s primernim delovanjem dosežemo spremembe, ki vplivajo na širše okolje in veliko število ljudi. Zato bodo v pripravi na predsedovanje in v času predsedovanja EU sodelovali, razpravljali o aktivnostih za

blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter si hkrati izmenjevali izkušnje, razumeli interese in položaje drug drugega. S tem bodo omogočili hitrejši napredek, temelječ na skupnem razumevanju stanja in položaja ter izzivov in potenciala, ki ga nudi spopadanje s podnebnimi spremembami,« pojasnjujejo na kranjski občini in dodajajo, da bo v okviru projekta vzpostavljena platforma za lokalne, nacionalne in evropske odločevalce z namenom, da se bodo med sabo povezali in razpravljali o pomembnih elementih podnebnih ukrepov, razumeli interese drug drugega in se približali skupnemu razumevanju izzivov in potencialnih rešitev za brezogljično prihodnost.

KURILNO OLJE

080 22 36

BREZPLAČNA dostava po GORENJSKI in OSREDNJI SLOVENIJI pri plačilu z gotovino!

Možnost plačila tudi na obroke.

HUBAT

www.hubat.si

Dotrajano črpališče bodo obnovili

Na območju občine Kamnik je trenutno delujočih sedemindvajset črpališč za odpadno vodo, od tega jih je devet starejših od dvajset let. Te dni obnavljajo črpališče na Vrhpoljah.

JASNA PALADIN

Kamnik – Oktobra je občina začela obnavljati črpališče Purgertar na Vrhpoljah, ki je bilo za odpadne komunalne vode iz tega naselja zgrajeno že leta 1986, zato je bila oprema že dotrajana in je moral koncesionar gospodarske javne službe zadnje mesece večkrat tedensko prečrpavati odpadne vode ter jih odvažati na Centralno čistilno napravo Domžale-Kamnik. V sklopu obnove bodo zamenjali obe črpalki za odpadne vode, ki bosta zmogljivejši in tišji, vgradili novo krmilno omarico z vso pripadajočo elektro opremo, namestili nov zračnik in nov

nepovratni ventil ter namestili nov pohodni pokrov črpališča. Predvidena vrednost obnove črpališča je 16.500 evrov.

»Kar nekaj let se ni vlagalo v omenjeno področje, zato je Občina Kamnik z resnostjo pristopila k obnovi črpališča, saj je treba našim občankam in občanom zagotavljati kvaliteto komunalno infrastrukturo,« priznava na Občini Kamnik, kjer bodo podobne obnove nadaljevali, saj imajo v občini kar 27 takšnih črpališč, od tega devet starejšega datuma.

V začetku prihodnjega leta se bodo tako lotili obnove črpališča za odpadne vode Virtus v Volčjem Potoku.

Skrbijo za varnost pešcev

V zadnjem obdobju so v občini Vodice zgradili več pločnikov, uredili lokalne poti in postavili javno razsvetljava.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Občina Vodice pozornost namenja tudi varnosti pešcev v prometu. Tako so že zgradili pločnik v naselju Selo pri Vodica, na istem območju pa je na lokalni cesti Vojsko-Koseze v zaključni fazi tudi ureditev odvodnjavanja, izgradnja cestne razsvetljave in gradnja odseka pločnika. Zaključek del je predviden še v tem mesecu.

Že v septembru pa so na območju Sela obnovili in

razširili odsek občinske ceste, sočasno pa položili tudi kabelsko kanalizacijo za cestno razsvetljava, ki bo na tem odseku predvidoma stala že ta mesec. V delu lokalne ceste so na novo uredili odvodnjavanje in zgornji ustroj cestišča, na novo pa so asfaltirali cesto Do Koče.

Že v minulem letu so uredili 150 metrov dolg odsek v Vesci, letos pa dela v vasi nadaljujejo še z urejanjem odseka poti v smeri proti lokalni cesti v dolžini okoli 140 metrov.

Za večjo varnost pešcev v Vodica skrbijo tudi z gradnjo pločnikov. / Foto: Občina Vodice

Nov promocijski film Medvod

Zanimivo in dinamično prikaže turistične produkte in znamenitosti ter vizualno vabi v Medvode vse starostne skupine v vseh letnih časih.

MAJA BERTONCELJ

Medvode – Občina Medvode ima nov promocijski film. Javnosti so ga predstavili konec preteklega meseca – zaradi razmer samo na spletu brez uradnega dogodka, ki je bil sicer predviden.

»To ni prvi promocijski film o občini Medvode, je pa zadnji pred tem iz leta 2014. Ker so se trendi v preteklih letih močno spremenili, smo se lani odločili, da potrebujemo novega. Dobro promocijsko gradivo je ključno za opazno promocijo. Če hočeš biti viden, je najlažje biti z vrhunskimi fotografijami in vrhunskim videom,« je pojasnil Jure Galičič, vodja turističnih programov v Javnem zavodu Sotočje Medvode, in dodal, da so z izdelkom zelo zadovoljni. »Promocij-

Za snemanje promocijskega filma je bilo objavljeno javno povabilo, na katerem je bila izbrana video produkcija Max Visuals, ki prihaja prav iz medvoške občine.

ski video na atraktiven in dinamičen način prikaže turistične produkte in znamenitosti ter vizualno vabi v Medvode vse starostne skupine v vseh letnih časih. Končni

V promocijskem filmu so velik poudarek dali vodi in vodnim aktivnostim, kot so supanje, ribolov in kopanje, ter uživanju v razgibani in precej neokrnjeni naravi, kjer je veliko možnosti za sprehode, rekreacijo in kolesarjenje. / Foto: Max Petac

izdelek odraža točno to, kar želimo v Medvodah ponuditi obiskovalcem oziroma tisto, kar je rdeča nit naše ponudbe. Velik poudarek smo dali vodi in vodnim aktivnostim, kot so supanje, ribolov in kopanje, ter uživanju v razgibani in precej neokrnjeni naravi, kjer je veliko možnosti za sprehode, rekreacijo in kolesarjenje. Vse to smo seveda 'zapeljali' tako, da smo v film zajeli kar največ medvoških turističnih znamenitosti.« Za snemanje promocijskega filma je bilo objavljeno javno povabilo, na katerem je bila izbrana video produkcija

Max Visuals, ki prihaja prav iz medvoške občine. Izdelali so dva filma: prvi je dolg štiri minute in bo služil kot glavno video promocijsko gradivo, še posebno na družbenih platformah, drugi pa je dolg osem minut in bo največkrat uporabljen za predstavitev na sejnih in podobno.

Njihov cilj je v Medvode privabiti tako slovenske kot tuje goste. Z zadnjimi turističnimi sezonami, letošnja je seveda izjema, so zelo zadovoljni. »Podatki kažejo, da so, kar se prenočitev tiče, za nami tri rekordne sezone. K temu so zagotovo

pripomogle tudi odmevne prireditve, ki smo jih v Medvodah organizirali ali gostili, predvsem pa je ključna narava, ki omogoča pobeg iz norega vsakdana, hkrati pa nudi tudi veliko možnosti za kvalitetno preživljanje prostega časa, naj bo to poleti osvežitev na kopališču Sora v Goricanah, supanje in čolnarjenje po Zbiljskem jezeru, kolesarjenje in pohodništvo po Polhograjskih ali pa pozimi tek na smučeh na Bonovcu. Zdi se mi, da je ravno ta raznolikost ponudbe v vseh letnih časih nekaj, kar krasi Medvode,« je še povedal Galičič.

Gradnja zbirnega centra v polnem teku

Gradnja Zbirnega centra za ravnanje z odpadki v Suhadolah naj bi bila končana v štirih mesecih.

JASNA PALADIN

Suhadole – Izbrani izvajalec, SGP Graditelj, je skupni projekt občin Kamnik in Komenda začel graditi 1. oktobra, dela pa za zdaj potekajo po terminskem načrtu in morajo biti po podpisani pogodbi zaključena v štirih mesecih. Izvajalci zato upajo na milo zimo.

Še preden pa so gradbeni stroji lahko zakopali v zemljišče, na katerem bodo zgradili sodoben center za ravnanje z odpadki, je moral koncesionar, podjetje Publikus, od tam odstraniti večjo količino bal z odpadki. Dela trenutno potekajo na spodnjem nivoju, enem od treh, ki bodo dostopni po klančini, kar bo občanom omogočilo bistveno lažji način dostopa do zabojnikov in oddaje kosovnih odpadkov.

Foto: Občina Kamnik

Gradnja sodobnega centra za ravnanje z odpadki naj bi bila zaključena v štirih mesecih.

Arheologi na trasi obvoznice

Arheološka izkopavanja na trasi vodiške obvoznice so že v teku. Začetek gradnje je predviden spomladi.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Predhodna arheološka izkopavanja na trasi vodiške obvoznice potekajo že nekaj časa. Že maja so arheologi izvedli raziskave na območju, imenovanem Za borštom, ki leži južno od pokopališča v Vodících. Odkrili so skromne sledove rimskodobne in prazgodovinske poselitve ter dva odseka novoveških prodnatih cest, ki sta potekali od Vodíc v smeri Polja in Repenj. Med najdbami je bil tudi ostanek finega namiznega posodja, kar po mnenju arheologov kaže na vpetost območja v trgovsko mrežo rimskega imperija.

Arheološka izkopavanja, v katerih sodelujejo arheologi Maruša Urek, Primož Stergar in Luka Rozman, pa so 19. oktobra začeli še na drugi lokaciji, zaščiteni s kulturnovarstvenim režimom. Na najdišču Za grabnom, ki leži južno od vodiške osnovne šole, kot metodo uporabljajo

Foto: arhiv Občine Vodice

Arheološka izkopavanja trenutno potekajo na območju južno od vodiške osnovne šole.

kombiniran izkop s testnimi jarki in arheološka izkopavanja. Doslej so odkrili del jame in ognjišče, kar pričča o prazgodovinski naselbini, domnevno iz bronaste dobe, ter posamične rimskodobne najdbe.

Arheološka izkopavanja bodo potekala tudi še v novembru. Medtem pa Dars vodi postopke za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Kot je na jesenskem obisku v Komendi, kjer si prav tako prizadevajo za čimprejšnjo

Med najdbami je bil tudi ostanek finega namiznega posodja, kar po mnenju arheologov kaže na vpetost območja v trgovsko mrežo rimskega imperija.

izgradnjo komenskega dela obvoznice, dejal minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec, pričakuje, da bo gradbeno dovoljenje za obvoznico v Vodících pridobljeno v začetku prihodnjega leta. Takoj nato naj bi tudi začeli graditi dobra dva kilometra dolg odsek mimo Vodíc, ki sicer predstavlja del povezovalne ceste Vodice–Mengeš–Želodnik.

Program občine za deset let

V občini Vodice k pripravi razvojnega programa vabijo tudi občane.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – V občini Vodice pripravljajo razvojni program občine za obdobje od 2021 do 2031. Ker gre za enega najpomembnejših dokumentov, s katerim se želijo čim bolj približati dejanskim potrebam celotne skupnosti, k sodelovanju vabijo čim širši krog posameznikov vseh generacij, društev, podjetij, kmetov in drugih, ki si prizadevajo za celovit in trajnosten razvoj občine.

Razvojni program bo obravnaval razvojne priložnosti in potenciale občine, lokalna skupnost pa se bo v pripravo vključevala prek anket, intervjujev in delavnic, pravijo na občinski upravi. Izvedli bodo tudi analizo stanja in nabor izzivov ter priložnosti. »Ti bodo podlaga za pripravo dolgoročnih aktivnosti in ukrepov, ki bodo zagotovili

vitalen in pameten razvoj občine in hkrati ohranili podobo pestrega podeželskega območja z visoko kakovostjo bivanja. Dokument bo torej temelj za odpravo konkretnih problemov, s katerimi se Vodice srečujejo danes, zahtevajo pa dolgoročen pristop k reševanju,« dodajajo na Občini Vodice.

Za uspešno pripravo programa in oblikovanje rešitev so nujna tudi mnenja, izkušnje in predlogi lokalne skupnosti, zato na občinski upravi občane vabijo k izpolnitvi ankete, ki je od začetka novembra dostopna na spletni strani www.ika.si/a/301549. V tem mesecu bodo organizirali tudi spletno delavnico, na kateri bodo občani lahko še osebno predstavili ideje in pobude za razvoj občine ter opozorili na izzive, s katerimi se soočajo. Termin delavnice bo objavljen na občinski spletni strani.

RADIO GORENC D.O.O., BALOS 4, TRZIC

HVALA!

ZARADI VAS SMO
PRVI NA GORENJSKEM

od 1962

radio GORENC

Čarobna Benečija za oskarja

Filmski prvenec režiserja Gregorja Božiča Zgodbe iz kostanjevih gozdov je slovenski predlog za oskarja za najboljši mednarodni celovečerec.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Zveza društev slovenskih filmskih ustvarjalcev je za slovenskega predstavnika, ki se bo potegoval za kandidacijo za nagrado oskar za najboljši mednarodni celovečerni film, predlagala film režiserja Gregorja Božiča Zgodbe iz kostanjevih gozdov.

Letos so producenti za omenjeno kandidacijo prijavili šest filmov, poleg izbranega so to bili še filmi: Jaz sem Frenk v režiji Metoda Pevca, Korporacija v režiji Mateja Nahtigala, Ne pozabi dihati v režiji Martina Turka, Polsestra v režiji Da-

odšli z željo po boljšem jutri. Prvenec Gregorja Božiča je izstopajoče dovršena filmska stvaritev, ki z izjemno filmsko fotografijo, dodelano scenografijo, zvočno podobo ter pretanjenim čutom za grajenje sanjskega ritma portretira specifičen prostor, hkrati pa uspe spregovoriti o odhajanju v tuje kraje kot o povsem življenjski in predvsem univerzalni potrebi posameznikov, ki morajo iz tega ali onega razloga zapustiti v času zatakajeno dimenzijo lastnega okolja.

Film v slovensko-italijanski koprodukciji je bil sicer veliki zmagovalec lanskega Festivala slovenskega filma

Zgodbe iz kostanjevih gozdov je najbolj nagrajevani in kritično pozitivno ocenjeni film preteklega leta. / Foto: Nosorogi

mjana Kozoleta, in Vsi proti vsem v režiji Andreja Košaka. Strokovna komisija v sestavi Žiga Virč (režiser), Simon Tanšek (direktor fotografije), Tina Smrekar, Bojan Mastilović in Jerca Jerič (vsi producenti), Andrej Nagode (montažer), Sebastian Cavazza (igralce) in Petra Meterc (publicistka) je za najprimernejšega med njimi ocenila film Zgodbe iz kostanjevih gozdov.

Kot je v obrazložitvi k izбору zapisala komisija, Zgodbe iz kostanjevih gozdov na filmski trak preslikavajo brezčasen, skorajda arhetipski duh Benečije. »Film pravljeno oživi poetično naravo Benečije ter zgodbe ljudi, ki še vedno uporno naseljujejo odročno obmejno pokrajino, pa tudi vseprisotne sledi in spomine po tistih, ki so že

v Portorožu, saj je bil nagrajen s kar 11 vesnami – tudi za najboljši film, režijo in po izboru občinstva. Božičev filmski prvenec (scenaristka in producentka je Marina Gumzi), je prejel nagrado žirije na filmskem festivalu v Nari na Japonskem in posebno omembo na 25. Festivalu novega filma v Splitu. Nazadnje je bil nagrajen pred dnevi na filmskem festivalu CinEast v Luksemburgu, kjer je prejel nagrado kritikov. Pred dnevi ste si ga lahko ogledali tudi na TV Slovenija, tako kot lanskega dobitnika oskarja za najboljši film južnokorejski film Parazit.

Ali bo film prišel v ožji izbor desetih filmov, bo znano 9. februarja, že 93. podelitev oskarjev pa bo 25. aprila v Los Angelesu.

FLIF letos na spletu

Kranj – Festival ljubiteljskega igranega filma (FLIF) bo zaradi aktualnih razmer tokrat potekal na spletu. V soboto, 7. novembra, od polnoči do 24. ure, si bo mogoče na spletni strani <http://www.kamp-avantura.si/filmski-festival-flif-2020/> ogledati 14 filmov, ki so jih ustvarili filmarji iz vseh delov Slovenije. Gledalci boste lahko nekaj ur manj, od polnoči do 18. ure glasovali za svojega favorita. Film z največ glasovi bo prejel nagrado za najboljši film po izboru občinstva. Nagrade filmom in ustvarjalcem bo letos na spletu podelil Metod Pevce.

Jenkova nagrada Mozetiču

Pesniška zbirka Sanje v drugem jeziku je Branetu Mozetiču po sedemnajstih letih prinesla že drugo Jenkovo nagrado.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Minuli torek, 27. oktobra, na dan, ko se je pred 185 leti v Podreči rodil pesnik in pripovednik Simon Jenko, bi v Kranju morali podeliti letošnjo Jenkovo nagrado za najboljšo pesniško zbirko preteklih dveh let. Slovesnost s podelitvijo je bila zaradi aktualnih epidemioloških razmer in ukrepov ob tem sicer odpovedana, kljub temu pa so v Društvu slovenskih pisateljev seveda razglasili prejemnika Jenkove nagrade 2020.

Komisija za Jenkovo nagrado v sestavi Varja Balžalorsky Antič (podpredsednica), Andrej Ilc, Matevž Kos, Veronika Dintinja in Kaja Teržan (lanskoletna Jenkova nagrajenka) je izmed petih pred mesecem nominiranih zbirk za najboljšo izbrala pesniško zbirko Sanje v drugem jeziku pesnika, pisatelja in urednika Braneta Mozetiča. To je njegova druga Jenkova nagrada, leta 2003 je bil namreč nagrajen za pesniško zbirko Banalije.

»Branet Mozetič v svoji najnovejši zbirki raziskovanje odnosa med osebnim in političnim prenese na najbolj intimno področje subjektivega sveta, v sanje. Skozi 46 sanjskih skic, izrisanih v pesmih v prozi, bralec/-ka z veliko mero suspenza sledi

Aktualni Jenkov nagrajenec Brane Mozetič / Foto: Diana Andelič

nepredvidljivi logiki sanj, ki ji mora hočeš nočeš slediti tudi sanjajoči subjekt, ki je vselej tudi osrednji protagonist sanj,« nagrajeno pesniško zbirko med drugim opiše predsednica žirije Varja Balžalorsky Antič. In kot je še zapisano v obrazložitvi k nagradi: »S Sanjami v drugem jeziku je pesnik dosegel presežek glede na svoje dosedanje ustvarjanje in ustvaril eno najbolj vznemirljivih

pesniških knjig v zadnjem času.«

Nagrajenec je ob nagradi zapisal: »Zbirka mi je pomenila vstop v krog prijateljev, s katerimi sem literarno živel in ki jih ni več. Oživil sem jih skozi sanje, da bi mi pomagali preživeti. Nastajala je v nekakšnem polbudnem stanju. In boleče. Sprva je imela naslov Sanje z mrtvimi, toda kasneje sem pesmim dodal sanje z živimi in slednjič

vse prepletel v svet, iz katerega je smrt dobesedno izginila. Verjetno tudi bolečina, da je ostal vitalizem nekega drugega jezika. Ki ga razumemo, ali pa tudi ne.« Ob tokratni nagradi se v sporočilu spominja tudi prve nagrade: »Ko so me oktobra leta 2003 obvestili, da sem prejemnik Jenkove nagrade za zbirko Banalije, sprva temu nisem verjel. Spominjalo me je na šale, ki si jih je kdaj privoščila literarna srečnja, da je sproščala svojo ponotranjeno homofobijo. Tedaj je bila ta nagrada eksces, prvič je bilo nagrajeno delo, ki je vsebovalo eksplicitne gejevske vsebine. Ne vem, ali je 17 let kasneje (skoraj čas za polnoletnost), kaj bolje. Ne vem, ali so se tudi tokrat v komisiji kopja kresala kot takrat. Vem pa, da je danes čas dosti bolj svinčen. In da Ministrstvo za kulturo poleg 23 organizacij neodvisne kulture prav zdaj meče na cesto tudi založbo, ki je izdala obe moji nagrajeni knjigi. Morda sem zato še bolj hvaležen komisiji, ki me je nominirala in celo nagrajila, kar mi daje upanje, da nas ni malo, ki se upiramo zlu.

Podelitev je predstavljena na december oziroma za nedoločen čas, ko se bodo razmere izboljšale in bo ponovno mogoče zbiranje do petdeset ljudi v zaprtih prostorih.

Znamenitni za znanje

Znamenitni je naslov knjige in hkrati stripa s tridesetimi zgodbami o znamenitih osebnostih na Slovenskem, ki je to jesen izšla pri založbi Rokus Klett.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – »Njen življenjepis se bere skoraj kot življenjepis kakšne rokavske zvezde,« beremo v podnaslovu zgodbe o naši najbolj znani slikarki Ivani Kobilca. Le koga ne bi zanimalo, kaj »rokavskega« sledi v nadaljevanju? No, Ivanina zgodba je le ena izmed tridesetih, ki sta jih v knjigo v najboljši stripovski maniri predstavila pisec Žiga X Gombač in ilustrator Jaka Vukotič.

Soavtorja v knjigi z naslovom Znamenitni mladini (pa tudi odraslim) na zanimiv, poveden in hkrati biografsko trden način predstavljata znamenite osebnosti, ki so s svojo drugačnostjo, pogumom in drznostjo ter jasnimi cilji zaznamovale

svoj in pustile sledi za današnji čas. Ne le v prostoru današnje države, ampak po vsem svetu.

Med »znamenitne« sta izbrala enajst žensk in devetnajst mož, ki so se od 17. do 20. stoletja rodili na Slovenskem. Knjiga se začne z najstarejšim, polihistorjem Janezom Vajkardom Valvasorjem, avtorjem Slave vojvodine Kranjske, zaključijo pa jo Kamničan France Rode, ki je izumil žepni kalkulator. Med njima najdemo vse najbolj znane, Franceta Prešerna, Edvarda Rusjana, Almo Karlin, pa tudi manj znane, kot so mogoče Albin Belar, Fridelrik Pregl, Marija Maister, Jula Molnar, Ana Mayer Kansky...

Skozi zgodbe nas na iskrič stripovski način popeljeta blazno radoveden »mulc«

Zgodbe znamenitih Slovencev in Slovenk v besedi in risbi

Nabriti Brin in RA Dirka, ki uspešne Slovenke in Slovence hoče izbrisati iz zgodovine. Seveda ji ne uspe, saj Brin v risbi in besedi tako dobro razloži pomen in zanimive življenjske zgodbe

naših znamenitih predhodnikov – vsakega predstavi na dveh straneh – da jih je nemogoče pozabiti. Če pa nam že kdo uide iz glave, pa branje Znamenitnih začnemo še enkrat od začetka.

Nizozemski plavalec trenira v Kranju

Ben Schwieter je triindvajsetletni Nizozemec, udeleženec olimpijskih iger leta 2016, nosilec medalj z evropskih prvenstev. Zadnje leto živi na Gorenjskem in trenira v Plavalnem klubu Triglav Kranj.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Sredi oktobra je bilo v Kranju odprto državno prvenstvo v plavanju. Za domači PK Triglav Kranj je tekmoval tudi Nizozemec Ben Schwieter, že uveljavljeno ime v plavalnem svetu. Specialist za prosti slog je leta 2015 nastopil na evropskem prvenstvu v kratkih bazenih in v mešani štafeti 4 x 50 metrov prosto osvojil bronasto medaljo. Leto kasneje je bil na evropskem prvenstvu v dolgih bazenih dvakrat zlat: z mešano štafeto 4 x 100 metrov prosto in z moško štafeto 4 x 200 metrov prosto. Istega leta je prvič plaval na olimpijskih igrah. V Rio de Janeiru je bil član nizozemske moške štafete 4 x 200 metrov prosto, ki je v finalu končala na sedmem mestu. Leta 2017 je z mešano štafeto 4 x 100 metrov prosto na svetovnem prvenstvu v dolgih bazenih osvojil srebrno medaljo.

Od kdaj ste v Sloveniji in zakaj takšna odločitev?

Lani decembra sem se odločil zapustiti državno reprezentanco, ker ni bilo

Nizozemec Ben Schwieter je pretekli mesec na odprtem državnem prvenstvu Slovenije plaval za PK Triglav Kranj, katerega član je. / Foto: Gorazd Kavčič

več napredka. Poleg tega sem skoraj zaključil študij na univerzi Vrije Universiteit v Amsterdamu. Iskal sem možnost treninga v tujini. Moje dekle je iz Slovenije in študira v Ljubljani, zato sem najprej želel preveriti možnosti v Sloveniji. Poznal sem nekaj ljudi iz

plavalnih krogov. Dušan Danilović, trener iz PK Koper, mi je priporočil nekaj trenerjev. Eden izmed teh je bil Luka Berdajs iz PK Triglav Kranj. Po pogovoru z njim, nekaj treningi in seznanitvijo z drugimi člani ekipe – Teo Košnjek, ki skrbi za treninge moči, Špelo Košir,

pomočnico trenerja, in plavalci v klubu – sem se odločil, da ostanem tukaj.

Ste zadovoljni?

Gre za močno ekipo, v kateri so predvsem mlajši plavalci. Nekateri izmed njih so tekmovali na evropskih mladinskih prvenstvih, dva starejša sta se to poletje preselila v Združene države Amerike, kjer študirata in trenirata. Objekti v Kranju so dobri, najpomembnejši pa je odnos med trenerjem in mano. Luka je zelo odprt in mislim, da sva se hitro ujela. Super je delati z njim.

Kako se počutite v Sloveniji?

Odlično. Fantastično je biti del profesionalnega okolja in imeti nekoliko več svobode pri treningih in študiju – če primerjam z nizozemsko reprezentanco.

Kot vem, ste vajeni živeti v tujini.

Ko sem bil mlajši, smo se zaradi očetove službe veliko selili. Skupno smo 13 let živeli v tujini, preden sem se pri 14 letih vrnil na Nizozemsko. Tri leta smo bili v Moskvi v Rusiji, devet let v

Šanghaju na Kitajskem in eno leto v Budimpešti na Madžarskem.

Pri devetnajstih letih ste nastopili na olimpijskih igrah. Lepi spomini?

Vsekakor. O tem sem sanjal že kot otrok. Tekmovati na najvišji ravni pri 19 letih je bilo nekaj, česar ne bom nikoli pozabil.

Vaši cilji v plavanju?

Leta 2016 sem na olimpijskih igrah nastopil kot član štafete 4 x 200 metrov prosto. Moj cilj je na olimpijskih igrah tekrovati še kot posameznik, a pred tem bom moral doseči več manjših ciljev.

S čim se še ukvarjate poleg plavanja?

Maja sem na univerzi Vrije Universiteit v Amsterdamu diplomiral iz ekonometrije in operacijskih raziskav. Na isti fakulteti nadaljujem magistrski študij finančne ekonometrije. Trenutno so vsa predavanja in izpiti na spletu, v prihodnosti pa bom morda na kakšnega moral tudi na Nizozemsko.

KRATKE NOVICE

Šenčurjani doma do nove zmage

Šenčur – Košarkarji Gorenjske gradbene družbe Šenčur so v soboto v šestem kolu 1. SKL gostili Zlatorog Laško. Zmagali so s 87 : 68 (21 : 13, 16 : 21, 24 : 15, 26 : 19). Šenčurjani so vse tri zmage v novi sezoni dosegli na domačem parketu. Pred tem so premagali že Koper Primorsko in Rogaško. Izstopala sta brata Rizvič, ki sta skupaj dosegla skoraj polovico vseh točk. Vsak jih je zbral 19, od tega Ramo 17 že v prvem polčasu, Hasan pa 10 v drugem.

Peter Prevc imenovan za ambasadorja za šport

Kranj – Ker se je decembra 2019 iztekel štiriletni mandat dotedanjemu ambasadorju Republike Slovenije za šport, strpnost in fair play, je Vlada Republike Slovenije na četrtkovi dopisni seji za novo štiriletno obdobje na to mesto imenovala Petra Prevca. Njegov namestnik je Franc Pinter, namestnica pa Maruša Štanger.

Mezgec še dve leti v avstralski ekipi

Kranj – Kolesar Luka Mezgec je podaljšal sodelovanje z ekipo Mitchelton-Scott. Tako bo 32-letni Kranjčan za Avstralce dirkal še dve sezoni. Član ekipe je že od leta 2016.

Prvič trenirali na ledeni smučini

Smučarski skakalci so pretekli teden trenirali na Bloudkovi velikanki v Planici. Do prvih tekem svetovnega pokala od 20. do 22. novembra v Wisli bodo še naprej trenirali v domačem okolju.

MAJA BERTONCELJ

Rateče – Slovenski smučarski skakalci nadaljujejo treninge na domačih skakalnicah. Pretekli teden so bili od ponedeljka do petka v Planici, kjer so bili tudi nastanjeni. Na Bloudkovi velikanki so trenirale A, B in mladinska reprezentanca.

Prvič v tej sezoni so imeli možnost skokov na ledeni smučini. »Najprej gre za prilaganje na ledeno smučino, občutki so vendarle malce drugačni. Najpomembnejša pa sta seveda dvig nivoja pripravljenosti in testiranje tekmovalne opreme (smučiči in dresovi),« je pojasnil glavni trener Gorazd Bertoncelj. Nivo pripravljenosti je lahko preveril znotraj kar treh reprezentanc. »Moram biti kar zadovoljen. Trenutno je dovolj širok izbor tekmovalcev. V tem trenutku bi se težko odločil za sestavo ekipe za svetovni pokal,« je komentiral. Pred Planico so skakalci trenirali v Kranju, še prej

Gorazd Bertoncelj bo v Wislo, kjer se bo začela sezona svetovnega pokala, lahko odpeljal sedem skakalcev.

pa v Moravskih Toplicah, kamor so na druge kondicijske priprave odšli po državnem prvenstvu v začetku oktobra. »Izkoristili smo pomoč tamkajšnjega nogometnega kluba, ki nam je odstopil mini dvorano. Imeli smo odlične pogoje za trening in tudi za regeneracijo,« je dejal Bertoncelj. V Moravskih Toplicah iz vrst A-representance

ni bilo Domna Prevca. Vadal je na domači skakalnici v Kranju. »Odločili smo se, da v tistem obdobju nima smisla, da opravlja kondicijsko vadbo, ker je je v septembru, ko je imel poškodovano roko, opravil zelo veliko. Manjkalo mu je skokov, zato je treniral doma na stometrski skakalnici. Naredil je zares veliko skokov. Učinek je, trenutno je v

veliko boljši formi, kot je bil poleti. Še vedno ni čisto 'pravi', a kaže znake prebujanja,« je Bertoncelj komentiral napredek najmlajšega od bratov Prevca.

Nova sezona svetovnega pokala, ki se bo začela v Wisli na Poljskem (od 20. do 22. novembra), se bliža. Skakalci imajo še dobra dva tedna časa za pripravo. »V Planici imamo skakalnice z ledeno smučino. Naslednji teden bomo imeli ledeno smučino v Kranju na srednji skakalnici. V tem trenutku ne vidim potrebe po treningu v tujini. Želja je res bila, imeli smo celo rezerviran trening v Zakopanah v tem času. Zaradi zdravstvene situacije v Evropi se zanj nismo odločili, nismo želeli izzivati usode oziroma tvegati. Kolikor spremljam, se vsi pripravljajo v domačem okolju, vsi bodo šli direktno od tam na tekmo in šele takrat bomo videli, kakšni bodo rezultati,« je pretekli teden dejal Bertoncelj. Za Wislo bo lahko izbral sedem fantov.

Zimska tekaška liga bo

Bistvena sprememba je posamičen start kadarkoli v določenem tednu.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Navkljub epidemiji covida-19 organizatorji sporočajo, da bodo tudi v tej sezoni izpeljali Kranjsko zimsko tekaško ligo. Za udeležence so že pripravili navodila, predvsem zaradi situacije v zvezi z novim koronavirusom pa je uvedenih nekaj sprememb.

»Bistvena sprememba glede na prejšnje izvedbe je posamičen start in razširitev ženskih kategorij, ki bodo sedaj enake kot pri moških. Začnemo s ponedeljkom, 9. novembrom, če pa bo še vedno v veljavi prepoved prehajanja med občinami, se začetek lige preloži do ukinitve tega ukrepa, vendar ne več kot za en mesec,« pravijo organizatorji.

Zaradi okužb prestavljeni dve tekmi Domžal

Kranj – Tekmi devetega in desetega kroga nogometne Prve lige Telekom Slovenije Aluminij – Domžale in Bravo – Domžale, ki bi morali biti odigrani 29. oktobra oziroma 2. novembra, so zaradi okužb s covidom-19 v ekipi NK Domžale prestavili. Predvidoma bosta odigrani po reprezentančnem premoru.

Tradicionalnih startov vsako nedeljo ob 9. uri tako za zdaj ne bo. »Na traso se podamo individualno ob upoštevanju vseh priporočil NIJZ in odlokov vlade. Za posamezen tek velja termin od ponedeljka od polnoči do nedelje do 18. ure. Merjenje rezultata se izvaja s športno uro ali mobilnim telefonom in uporabo aplikacije Strava. Za tiste, ki Strave ne uporabljate ali jo ne morete, dopuščamo možnost, da pošljete svoj rezultat po e-pošti, pri čemer računamo na poštenost,« je med drugim zapisano v navodilih.

Teki ostajajo kot doslej: Kališče (nova lokacija starta), Sv. Jošt, Krvavec, Sv. Mohor in Brdo. Vsak bo na vrsti trikrat. Sledila bo še razglasitev najboljših.

PLANINSKI IZLET: KUŠPERGARJEV TURN (750 M N. M.)

Razgleden plezalni turn

Turn v Dolžanovi soteski, ki je kot turistična, naravna znamenitost priljubljena predvsem pri športnih plezalcih, saj je izjemno lepo urejeno in priljubljeno plezališče. Turn, ki je dostopen tudi po »normalni« potji.

JELENA JUSTIN

Dovžanova soteska je priljubljeno plezališče, ki je s ceste, ki teče skozi ozko sotesko, pravzaprav nevidno. Opazimo številke turne in stebre, kar daje slutiti, da so tam tudi plezalne smeri. Prve težje smeri so bile tukaj preplezane leta 1979. Težavnost smeri je za vse: od začetnikov do vrhunskih plezalcev. Danes bomo obiskali enega od turnov, preko katerega potekajo plezalne smeri. Mi ga bomo dosegli po neoznačeni stezici, ki pelje

mimo partizanske tehnike Kokrškega odreda.

Skozi Tržič nadaljujemo v smeri Dovžanove soteske. Za Tržičem je vas Čadovlje, ko pa pred seboj zagledamo tunel skozi naravno skalo v Dovžanovi soteski, je na desni strani tudi manjše parkirišče, kjer lahko parkiramo. Če je parkirišče zasedeno, lahko parkiramo malce nižje na levi strani cestišča, kjer je info točka, ali pa se zapeljemo skozi tunel in parkiramo na večjem urejenem parkirišču na desni strani ceste.

Ob parkirišču pri predoru so informativne table o

zgodovini tunela, ki ga je leta 1895 dal zgraditi baron Born in s cesto povezal Jelendol s Tržičem. Ob parkirišču so stopnice, ki so del učne poti, po kateri tudi začnemo vzpon. Malce višje dosežemo kolovoz, ob katerem so informacijske table učne poti. Na prvem razpotju kolovoza nadaljujemo levo (desni kolovoz višje preči hudournik!), pokažejo se Kušpergarjevi turni, sploh izrazit je tisti, ki ima na vrhu križ. A ta ni naš cilj! Kljub temu da gre na tem mestu levo lepši kolovoz, mi zavijemo desno na slabšega. Razpotje ni nič

označeno. Strmo se vzpnemo po nič kaj lepem kolovozu, opazimo celo nekakšne oznake in na naslednjem kolovozu gremo levo, kar je tudi označeno. Pot se približa pečinam in je ponekod precej težko sledljiva. Držimo se pečin, hodimo prečno, skoraj po ravnem. Pred seboj hitro zagledamo rekonstrukcijo partizanske tehnike Kokrškega odreda. Na Gorenjskem so takšne tiskarne začele nastajati 1942. leta. Tiskale so predvsem propagandni material in oddajale radijska poročila. Partizanski tisk je bil izredno pomemben v boju proti okupatorju in njegovi uničevalni, raznarodovalni politiki. Omenjene tiskarne okupator nikoli ni odkril.

Stezi sledimo v isti, prečni smeri, malce se spustimo, nato se ponovno vzpnemo do vznožja pečin, ko sledi strm vzpon in opazimo celo nekaj zanimivih, obledelih markacij. Vzpenjamo se prečno v levo. Pobočje, ki ga prečimo, je strmo, po dežju nevarno za zdrsa. Pot je slabo vidna oz. težje sledljiva. Na nekakšnem sedelcu se pot razcepi. Naša pot bo zavila levo, strmo navzgor. Vzpenjali se bomo na enega od Kušpergarjevih turnov. Težje sledljiva pot bi naravnost pripeljala do kmetije Kušpergar.

Foto: Jelena Justin

Rekonstruirana partizanska tehnika Kokrškega odreda

Strm vzpon do ozkega in izpostavljenega grebenčka, ki popelje na vrh / Foto: Jelena Justin

Ko premagamo strmino, nas do vrha s klopjo in vpišno skrinjico loči le še nekaj korakov po ozkem in izpostavljenem grebenu.

Z vrha sestopimo po poti vzpona. Če imamo kanček sreče, bomo ob poti morda opazili možica, ki označuje eno od sestopnih poti, ki nas pripelje na tisti levi

krak razpotja, kjer smo mi prej šli desno. Nekaj opazovanja je potrebnega, sicer pa sestopimo po poti vzpona.

Nadmorska višina: 750 m
Višinska razlika: 250 m
Trajanje: 1 ura in 30 min
Zahtevnost: ★★★★★
(orientacija)

Vrh Kušpergarjevega turna; spodaj levo pa vidimo Turn, ki ima križ in smo ga dobro videli z razpotja kolovozov. / Foto: Jelena Justin

Jesenski trenutki v dolini Tamar

POTEPANJA (16)

NEŽA MARKELJ

Zadnje tedne lovim lepe te jeseni, kot jih nisem še nikdar poprej. Lovim gorske macesne, preden odvržejo oranžne iglice, rumeno-rdeče liste, preden jih bo mraz pregnal iz dreves, lovim trenutke, ko se še lahko sprehajam v kratkih rokavih in nastavljam lica toplemu soncu. Lahko rečem, da sem prejšnjo nedeljo, tik pred zaprtjem občin, odkrila enega lepših oktobrskih kotičkov, kjer se je jesen še bahala z rumeno-rdečimi krošnjami in mi pošiljala tople sončne poljubčke.

Le sprehod stran od doline Planica se proti jugu kot njen podaljšek nadaljuje slikovita alpska dolina Tamar, nad katero kraljuje eden najbolj mogočnih dvatisočakov – Jalovec. Iz Planice vodi do planinskega doma

v Tamarju 3,5 kilometra dolga markirana makadamska pot, ki je pozimi preurejena v tekaške proge, poleti pa je zelo priljubljena med pohodniki, med katerimi sva se na tisto lepo nedeljo znašli tudi medve s Tadejo.

Potep sva torej začeli v Planici, od koder sva v uri počasne hoje prispeli do planinskega doma v Tamarju. Malo nad domom so naju rdeči smerokazi usmerili naravnost proti koncu doline, kjer se tik ob planinski poti na Slemenovo špico iz črnkastega skalnega praga izliva sedemdeset metrov visok slap Črne vode, ki je imel takrat, dan po obilnem deževju, družbo še treh drugih, malo manjših slapov. Medve pa sva nadaljevali pot mimo slapa in se povzpeli še višje nad dolino, do začetka

Planinski dom v Tamarju – odlični razgledi in še boljše hrana

manjše grape, kjer sva navdušeno obsedeli na velikem balvanu, saj se je pred nama odprl čudovit pogled na dolino Tamar, odeto v paletu jezenskih barv.

Tudi sonce se je začelo počasi prerivati skozi oblake, ko sva stopali nazaj proti domu, ga obvlili in se obrnili proti zahodu, kjer se nama je med visokimi vrhovi smrek

odprl pogled na potok Nadiža, ki izvira iz skalnate stene Rateških Ponc in se v številnih manjših slapih spušča proti dolini. Ob potoku navzgor vodi tudi markirana, lepo urejena, a zelo strma planinska pot, ki po krajšem vzponu in preplezanem zadnjem delu pripelje do največjega slapu Nadiže.

V Tamar me je zaneslo že poleti, ko sva z Nejcem raziskovala Rateške Ponc in sva se po celodnevni hoji na koncu ustavila v domu na domačem golažu, kisle mleku in pehtranovih štrukljih. Kot ste verjetno že sami ugotovili, je tak zaključek izleta pri meni obvezen, in ker je bil dom tokrat zaprt, sva s Tadejo na travnik pred njim pogrnili odejo in si privoščili domač rižev narastek z vročo belo kavo.

Prvič dražba na spletu

Dražba plemenskih ovnov s Testne postaje Jezersko letos prvič doslej ni bila »v živo«, ampak je zaradi epidemije novega koronavirusa potekala po spletu. Od triindvajsetih ovnov so jih prodali trinajst.

CVETO ZAPLOTNIK

Spodnje Jezersko – V okviru Društva rejcev ovc jezersko-solčavske pasme deluje na Kovkovi kmetiji na Spodnjem Jezerskem Testna postaja Jezersko, na kateri poteka testiranje plemenskih ovnov jezersko-solčavske pasme po posebnem, od države potrjenem in nadzorovanem programu, pri tem pa je poudarek na testiranju v naravnem

hribovskem okolju. Letos je bilo na testiranju 28 ovnov od skupno šestnajstih rejcev iz vse Slovenije, po odločitvi republiške komisije za priznavanje plemenjakov pa je licenco za naravni pripust dobilo triindvajset ovnov. Noben oven ni izpolnjeval kriterijev za uvrstitev v prvi kakovostni razred A ali B, ampak je komisija vse uvrstila v preostale tri razrede – šest v razred 2A, osem v 2B ter devet v 3A.

Vsi ovni so bili naprodaj na dražbi, pri tem pa je bila od kakovostnega razreda odvisna tudi izklicna cena – za ovne razreda 2A je znašala 180 evrov, za 2B 160 evrov in za 3A 140 evrov. Dražba tokrat prvič ni potekala »v živo«, ampak zaradi epidemije novega koronavirusa po spletu in v dveh delih – najprej od 21. do 24. oktobra in nato še minuli teden od srede do petka. Na prvi dražbi so prodali trinajst ovnov, med njimi tudi vseh šest najboljših. Deset ovnov so prodali po izklicni ceni, tri pa z zviševanjem izklicne cene. Najdražjega so prodali za 240 evrov oziroma za šestdeset evrov višjo ceno, kot je bila izklicna. Prejšnji teden je bila dražba še preostalih desetih ovnov, tokrat niso prodali nobenega. Rejcem so bile pri odločitvi za nakup v pomoč slike ovnov, predvsem pa katalog, v katerem so lahko našli številne podatke o vsakem ovnu – o njihovi plemenski vrednosti, morfologiji, velikosti trupa, zunanosti, prirastu v obdobju testa, volni, o materi in očetu ...

»Letos so bili dobri pogoji za testiranje ovnov, predvsem je bilo vseskozi dovolj paše,« je dejal Janez

Janez Smrtnik

Smrtnik, vodja testne postaje in predsednik društva rejcev ovc jezersko-solčavske pasme. Na vprašanje, zakaj letos noben oven ni bil v najboljšem razredu 1A ali 1B, je dejal, da so merila za licenciranje, ki jih pri razvrščanju upošteva republiška komisija, stroga in vse strožja. Pri dražbi na spletu so se sicer pokazale nekatere tehnične pomanjkljivosti, a glede na okoliščine je bila to dobra rešitev. Pomanjkljivosti bodo do naslednje spletne dražbe poskušali odpraviti, predvsem pa si želijo, da bi že jubilejno dvajseto dražbo spet lahko pripravili »v živo«. »To je čisto nekaj drugega kot po spletu,« ugotavlja Janez Smrtnik.

Najbolje ocenjeni plemenski oven iz reje Andreja Zupanciča (Javorniški Rovt), za spletno dražbo se je z njim fotografiral Janez Irenej Smrtnik.

Roman Žveglič predsednik zbornice

Novi predsednik sveta Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) je Roman Žveglič, ki je na ponovnem glasovanju dobil štiri glasove več kot njegov protikandidat Marjan Podobnik.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Novoizvoljeni člani sveta KGZS, ki je najvišji organ zbornice, naj bi prejšnji teden na ponedeljkovi ustanovni seji izvolili vse organe zbornice – predsednika in dva podpredsednika, upravni in nadzorni odbor ter častno razsodišče in stalno arbitražo. Izvolili so vse organe z izjemo predsednika. Oba kandidata za to funkcijo – Marjan Podobnik in Roman Žveglič – sta namreč na volitvah, ki so jih izvedli kombinirano, v živo in prek spleta, dobila enako število (27) glasov, zato so glasovanje ponovili v torek, na ponovnem glasovanju pa je Žveglič dobil štiri glasove več kot Podobnik in tako postal v doseganju 20-letni zgodovini zbornice njen četrti predsednik. Žveglič je podpredsednik Sindikata kmetov Slovenije, bil pa je

Novi predsednik zbornice Roman Žveglič

že tudi predsednik sindikata in poslanec SLS.

Na ustanovni seji so za podpredsednika zbornice, ki bo zastopal interese druge volilne skupine, to je kmetijskih zadrug, kmetijskih podjetij in drugih pravnih oseb, izvolili Janeza Šimenca iz

Župnije Kranjska Gora. V upravnem odboru bo Območno enoto Kranj zastopal Robert Golc, ki je med kmeti poznan tudi kot kmetijski svetovalec v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, član odbora pa je izmed strokovnjakov, katerih delo

je povezano s kmetijstvom, postal tudi Rok Roblek, sicer župan preddvorske občine. V štiričlanski stalni arbitraži zbornice je tudi France Mervar iz Župnije Vodice. Novoizvoljeni organi zbornice so s svojim delom začeli včeraj, 2. novembra.

Kot je po izvolitvi dejal novi predsednik Roman Žveglič, čakajo zbornice pri prizadevanjih za izboljšanje položaja kmetijstva številne naloge. Tako bo treba dokončno uskladiti definicijo aktivnega kmeta in statusa družinskih kmetij, zagotavljati pogoje za kmetovanje malih kmetov, ki sami ne morejo učinkovito nastopati na trgu, okrepiti sodelovanje zbornice z nevladnimi kmetijskimi organizacijami in poslovnimi subjekti, izboljšati prenos znanja od strokovnih služb na kmetije, preveriti stanje na področju prireje in prodaje goveje mesa, ...

Odkupne cene mleka

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne septembra za mleko, dostavljeno v mlekarno ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 30,16 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 11 centov ali 0,37 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju vsebovalo 4,02

odstotka maščobe in 3,38 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 33,02 evra in je bila za 63 centov ali za 1,95 odstotka višja kot avgusta. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 26,82 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na dejansko vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 30,97 evra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarne		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
December 2015	28,88	30,70	24,86	28,33
December 2016	26,84	30,01	24,15	28,18
December 2017	32,87	35,25	28,63	32,97
December 2018	31,43	34,40	28,37	31,95
December 2019	32,26	36,62	29,55	34,16
Maj 2020	29,35	32,15	25,97	30,00
Junij 2020	29,37	32,20	26,14	30,10
Julij 2020	29,62	32,13	27,40	30,16
Avgust 2020	30,05	32,39	26,83	30,26
September 2020	30,16	33,02	26,82	30,97

Razglasili zmagovalca v akciji S kmetije za Vas

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je pred nedavnim, ob svetovnem dnevu hrane, skupaj s partnerjema v projektu Kmečkim glasom in Agrobiznisom (Finance), razglasila zmagovalca v akciji S kmetije za Vas. V skupini pridelava oziroma predelava je zlato sončnico prejel kmetija Sinkovič iz Buč, v skupini storitve oziroma turizem pa Ekološka turistična kmetija Gradišnik iz Jamnice nad Prevaljami. V akciji, ki poteka že petindvajset

let, je letos sodelovalo osemnajst kmetij, med njimi tudi tri iz Gorenjske – turistična kmetija Šenkova domačija z Jezerskega, kmetija Pr' Leskovic iz Stare Oselice nad Sovodnjem in ekološka kmetija Pr' Črnet iz Verja pri Medvodah. Z akcijo želijo nagraditi primere dobre prakse ter kmetom in potrošnikom predstaviti kmetij, ki izvirno, domiselno in učinkovito pristopajo k promociji in prodaji lastnih pridelkov in izdelkov ali se na kmetiji ukvarjajo s turistično dejavnostjo in drugimi storitvami.

Izplačevanje neposrednih in drugih plačil

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja je včeraj kmetijskim gospodarstvom začela izdajati odločbe o izplačilu prvega dela plačil za hribovska in druga območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD), po teh odločbah jim bo tri četrtine predvidenega zneska izplačala še v tem mesecu. Decembra jim bo izdala končne odločbe in jim začela izplačevati še drugi del. V začetku januarja bo začela izplačevati še neposredna plačila, tudi letos bo izplačilo v dveh delih – najprej štiri petine odobrenega zneska in nato marca še preostala petina. Kmetje, ki so vključeni v »shemo malega kmeta«, lahko denar pričakujejo februarja.

Finančna pomoč ob škodi po lanskih neurjih

Kranj – Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja je v petek kmetijskim gospodarstvom izplačala skupno 874.860 evrov finančne pomoči zaradi izpada dohodka, ki so ga lani v osnovni kmetijski pridelavi utrpela zaradi letošnjih neugodnih vremenskih razmer. Pomoč je dodelila vsem, ki so škodo po neurjih s točo prijavili občinskim komisijam in so izpolnjevali pogoje iz vladnega odloka.

V Lescah umrl motorist

SIMON ŠUBIC

Lesce – V prometni nesreči na regionalni cesti Radovljica–Lesce, ki poteka vzporedno z avtocesto, je v soboto popoldan umrl motorist, so sporočili s Policijske uprave Kranj. Okoli 14.45 je zaradi neprilagojene hitrosti vožnje padel in med drsenjem po tleh s telesom zadel v nasproti vozeči avtomobil, ki se je skušal trčenju izogniti.

Motorist, ki je umrl na kraju nesreče, je že enajsta smrtna žrtev na gorenjskih cestah letos, medtem

ko je lani v vsem letu umrlo sedem oseb, so pojasnili na PU Kranj. Razmere za vožnjo z motornimi kolesi niso več ustrezne, zato je čas, da jih lastniki pospravijo v kot do naslednje motoristične sezone, so ob tem pozvali. Opozorili so tudi na vožnjo s prilagojeno hitrostjo, saj je neprilagojena hitrost že vrsto let najpogostejši vzrok za najtežje nesreče, bodisi kot samostojen razlog ali pa v kombinaciji z izsiljevanjem prednosti, nepravilno stranjo in smerjo vožnje, prehitevanjem ...

Na gorenjskih cestah je letos umrlo že enajst oseb.

Štiri globe zaradi prehoda občinske meje

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti so do nedelje obravnavali osem kršitev prepovedi gibanja med občinami, ki velja od minulega torka. »V štirih primerih so kršiteljem izrekli globo, v preostalih štirih pa opozorilo,« so pojasnili na Policijski upravi Kranj. »Splošna ugotovitev trenutno je, da ljudje večinoma spoštujejo prepoved prehajanja med občinami oziroma imajo za prehod upravičen razlog,« so poudarili.

Nadzor nad spoštovanjem prepovedi prehajanja občinskih mej in tudi ostalih določb vladnih odlokov gorenjski policisti izvajajo ob rednih nalogah, kot sta opazovanje in patroliranje (tako z vozili kot peš), pa tudi z občasnimi poostrenimi nadzori, kjer se nadzirajo različna delovna področja policije, in na podlagi prijav občanov. Dinamika in vrsta nadzorov bosta tudi v prihodnje odvisni od stanja na terenu, so še pojasnili na Policijski upravi Kranj.

Policisti ugotavljajo, da občani večinoma spoštujejo prepoved gibanja med občinami. / Foto: Gorazd Kavčič

Kolesar padel zaradi psa

Radovljica, Kranj – Radovljiški policisti so včeraj obravnavali skrbnika živali, ki psa na javnem kraju ni imel na povodcu in je napadel drugega psa. V še enem primeru, ki so ga obravnavali kranjski policisti, pa je odvezan pes povzročil padel kolesarja. Policisti vodijo prekrškovni postopek. Pse na javnih krajih imejte na povodcu. Če gre za nevarnega psa, mora imeti tudi nagobčnik, opozarjajo.

Kazen zaradi rogljička

Inšpektor je pred dnevi kaznoval par, ki si je med sprehodom po Kranju snel maski in jedel rogljiček. Na zdravstvenem inšpektoratu pojasnjujejo, da pri uživanju hrane ali pijače na javni površini masko lahko izjemoma snamemo, a se moramo ob tem ustaviti in zadrževati na varni razdalji do drugih oseb.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Slovensko javnost že nekaj dni razdvaja dogodek, ki se je minuli četrtek zgodil v središču Kranja. Zdravstveni inšpektor je namreč izvedel postopek zoper zakonski par, ki je med družinskimi sprehodom po Kranju snel maski in jedel rogljiček.

Kot je za Gorenjski glas povedal Gašper Bizjak, ki je o dogodku tudi objavil zapis na družbenem omrežju Facebook, je pri mestni knjižnici k njima z ženo in dvema otrokoma pristopilo pet uradnih oseb (dva policista, dva inšpektorja in mestni redar). »Obstopili so nas kot največje kriminalce. Inšpektor je povedal, da bomo kaznovani, ker ne upoštevamo odloka o nošenju mask na javnih površinah. Z ženo sva pojasnila, da smo si maske sneli le zato, da bi pojedli rogljiček, in da niti ni nikogar v naši bližini, a je inšpektor ostal neomajen in je odvrnil, da bi se morali drugače organizirati, stopiti na stran, da ne bi bili izpostavljeni. Napovedal je, da bodo uvedli prekrškovni postopek, tako da niti ne vem, ali bomo prejeli 800 evrov kazni zame in ženo ali morda še dodatnih 400 evrov za otroka. Na odločbo se bom sicer pritožil, ker se mi kaznovanje v takih situacijah ne zdi smiselno. Kasneje, ko sem se vrnil do inšpektorjev, da bi še enkrat izrazil nestrinjanje zaradi kaznovanja, sem tudi poudaril, da gre za čisto

represijo,« je povedal Bizjak, ki je posnetek o kasnejšem pogovoru z inšpektorjem na Facebooku tudi objavil.

»Bil sem šokiran nad ravnanjem inšpektorja. Pričakoval bi opozorilo, kazni pa res ne. Veste, sem podjetnik in se vestno držim protikoronarnih ukrepov. Že drugič letos imam iz preventivnih razlogov vso ekipo doma, zato mi posel znova trpi. Tudi maske vedno uporabljamo, tokrat pa sva si z ženo snela maski le zato, da bi pojedla ostanek rogljička, ki ga je jedla hčerka. Naj poudarim, ne nasprotujem kaznovanju zaradi neuporabe maske, zelo pa se mi zdi sporen način izvajanja odloka, ki je pod vsako kritiko,« je še povedal Bizjak, ki je nad vse presenečen nad odzivom na njegov zapis na Facebooku. »Odziv je res neverjeten, niti ne morem slediti vsem komentarjem, kar pa sem jih prebral, je bila večina pozitivnih.«

Na zdravstvenem inšpektoratu so razložili, da je minuli četrtek v središču Kranja potekal skupen nadzor javnih površin s kontrolo nošenja zaščitnih mask. Konkreten postopek zoper Bizjakova sta zdravstvena inšpektorja vodila na podlagi neposredne zaznave kršitve. »Med nadzorom sta inšpektorja ustavila par z dvema otrokoma, pri čemer odrasli osebi nista nosili zaščitnih mask. Inšpektor jima je pojasnil, da gre za

Inšpektor je zakoncema iz Kranja napovedal, da ju zaradi nenošenja maske na javni površini čaka globa 800 evrov.

sprehod po centru brez zaščitne maske in posledično za dejanje z znaki prekrška; odgovor moškega pa je bil, da jesta rogljiček,« so pojasnili. Inšpektorja na kraju sagem nista izrekla nobenega ukrepa. Ta bo sledil po pošti, kršitelj pa ima v skladu s poukom o pravnem sredstvu nato možnost vložiti zahtevo za sodno varstvo, so dodali.

Na inšpektoratu sicer opozarjajo, da je skladno z vladnim odlokom pri zadrževanju in gibanju na javnih površinah predpisano obvezno nošenje zaščitnih mask ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela obraza. »Ob tem pojasnjujemo, da odlok izjeme uživanja hrane ali pijače sicer ne določa, vendar je zaradi življenjskosti in smiselnosti izvajanja tega predpisa dopustno, da si pri uživanju hrane ali pijače masko lahko izjemoma snamemo, če se ob tem

ustavimo in zadržujemo na varni razdalji od drugih oseb. Pri gibanju brez maske namreč obstaja večja potencialna možnost širjenja virusa, zato je ob gibanju na vseh krajih, kjer se zadržuje večje število ljudi, med katere sodijo tudi mestna središča, treba dosledno spoštovati zapoved nošenja maske ali druge oblike zaščite ustnega in nosnega predela obraza,« so razložili.

Na Policijski upravi Kranj so razložili, da njihova policista v postopku nista sodelovala. Od 24. oktobra so sicer za izrekanje glob zaradi neuporabe mask pristojni tudi policisti, ki pa se za zdaj večinoma (še) odločajo za izrek opozoril. »Je pa seveda v vsakem primeru posebej treba tehtati okoliščine, v katerih je določen prekršek storjen, in se potem odločiti, kakšen ukrep bo izrečen – globa ali opozorilo,« so še sporočili.

V dolino s helikopterjem

SIMON ŠUBIC

Kamnik – V nedeljo popoldan so kamniškimi gorskimi reševalcem zazvonili telefoni. Na območju Planjave se je pri sestopu s Korošice izgubil pohodnik in z melišča ni našel poti v dolino. Tja so nepoškodovanega planinca odpeljali z vojaškim helikopterjem.

V soboto dopoldan si je na planini Šeh pohodnik poškodoval koleno, zato ni

mogel nadaljevati poti. Bohinjski gorski reševalci so poškodovanega planinca na kraju oskrbeli, nato na klasični način prenesli v dolino in prepeljali v Zdravstveni dom Bohinj.

V soboto popoldan pa si je planinka pri sestopu z Dobrče poškodovala gleženj. Gorski reševalci iz Tržiča so jo na kraju oskrbeli in prenesli v dolino, kjer so jo prepustili reševalcem Nujne medicinske pomoči Tržič.

Zadel v avto in pobegnil

Kamnik – Kamniški policisti so na Klavčičevi ulici obravnavali prometno nesrečo s pobegom. Neznani voznik je z neznanim vozilom trčil v parkiran osebni avtomobil in s kraja dogodka odpeljal, ne da bi oškodovancu nudil svoje podatke. Če bodo voznika izsledili, mu bodo izdali plačilni nalog po zakonu v cestnem prometu, so pojasnili na Policijski postaji Kamnik.

Rop in drzni tatvini

SIMON ŠUBIC

Kamnik – Kamniški policisti so pred dnevi obravnavali rop. Neznani storilec je v Kamniku brez besed oškodovanca prijel za ramo in ga potegnil s kolesa ter se z njim odpeljal. Zaradi uporabe fizične sile je oškodovanec padel po tleh in se lahko poškodoval. Storilec, ki je bil oblečen v sive hlače in črno jakno s sivo kapuco čez glavo, čez obraz pa je imel masko, se je z ukradenim kolesom odpeljal proti Mercatorju.

Kamniški policisti so na območju Kamnika obravnavali tudi dve drzni tatvini. V nedeljo je neznana storilka vstopila v stanovanje in izkoristila nepazljivost oškodovanke, ki ji je odtujila torbico z vsebino. Policisti o kaznivem dejanju še zbirajo obvestila. Pred dnevi pa je neznani storilec skozi okno vstopil v garažo, kjer se je nahajala manjša kovinska blagajna. V času vloma so bili v stanovanjski hiši člani gošpodinjstva, ki pa so spali in niso ničesar slišali.

Nasilen do staršev

Kranj – Kranjski policisti so minuli konec tedna obravnavali primer nasilja v družini. Storilcu, ki je bil nasilen do staršev, so izrekli ukrep prepovedi približevanja žrtvi, zoper njega vodijo tudi predkazenski postopek. Prijavite nasilje, ko do njega pride, in ne dopustite, da traja, sporočajo policisti.

različica

GG

ODKRIJ SVOJ SVET

Jeseni je izšla slovenska različica Guinnessove knjige rekordov 2021 (Guinness world records 2021) – posodobljena zbirka najbolj neverjetnih dosežkov na svetu, popisanih v najbolj neverjetnih okoliščinah. Oko bralca pritegne tudi naslovnica, vodilo letošnje izdaje pa je Odkrij svoj svet.

Alenka Brun

Med pripravo 67. izdaje ene najbolje prodajanih knjig na svetu, ki izhaja vsako leto, je covid-19 obrnil svet na glavo. A novi virus ljudi ni odvrnil od želje po doseganju rekordov, morda so jih le nekaj več dosegli doma ali na družbenih omrežjih. O tem in še čem ter slovenskih rekorderjih sta pred časom na predstavitvi slovenske izdaje Guinnessove knjige rekordov 2021 v ljubljanski knjigarni Felix na Miklošičevi spregovorili predstavnici založbe Učila International direktorica založništva Mojca Benedičič in Branka Fišer, urednica in predstavnica za stike z javnostmi. Predstavili so se tudi nekateri domači rekorderji.

Oddelek za popisovanje rekordov je vsaj v enem pogledu imel običajno delo: rekorde je vseeno treba preveriti in potrditi. Za to knjigo je bilo obdelanih 32.986 prijav z vsega sveta – od dva do tri tisoč manj kot leto pred tem. Toda to je še vedno okoli devetdeset rekordov na dan. Guinnessovi razsojdniki in raziskovalci so tako kljub razmeram, ko smo ostajali doma, vseeno imeli polne roke dela.

Vodilo pri izboru letošnjih rekordov je Odkrij svoj svet, ki se začne, še preden knjigo sploh odpremo. Že naslovnica je drugačna, posebna – je namreč ilustracija. Njen avtor je nagrajeni ilustrator

Tudi naslovnico slovenske izdaje Guinnessove knjige rekordov 2021 krasi zanimiva ilustracija.

Rod Hunt, ki je tokrat narisal fantastično velemesto in ga napolnil s čim več rekorderji. Na naslovnici je upodobil nič manj kot dvesto rekorderjev.

Dvanajst poglavij

Na več kot 250 straneh boste našli 12 poglavij. Knjigo začneja 17 strani o Sončevem sistemu, ki jih dodatno obogati brezplačna aplikacija za razširjeno resničnost na vašem telefonu ali tablici in omogoča spoznavanje Sončevega sistema kar v udobju lastnega doma. V poglavju o živalih lahko najdete najbolj ljubka, čudna, najnevarnejša in najbolj eksotična bitja našega planeta. Spoznate lahko tudi največje, najmanjše in najbolj tetovirane ljudi na svetu ter se čudite najnovejšim rezultatom, hitrostim

in najboljšim igralcem v e-športu. Marsikaj zanimivega lahko preberete o najslavnejših, najplodnejših svetovnih igralcih, glasbenikih, televizijskih zvezdnikih in vplivnejših; pregledate največje športne dosežke lanskega leta in proslavljajte z najboljšimi športniki tega trenutka. Na koncu vsakega poglavja boste našli še najnovejše rekorderje v dvorani slavnih, tudi pionirje, kot so Buzz Aldrin, ki je hodil po Luni, osvajač Everesta Kami Rita Šerpa in Lakpa Šerpa, raziskovalec morskih globljin Victor Vescovo, Greta Thunberg, najmanjša ženska Džjoti Amge, telovadka Simone Biles in drugi.

Dirka s časom

V knjigi najdete tudi rubriko, kjer pozivajo, da

uradno postanete nekaj posebnega. V poglavju Dirka s časom vas čakajo naloge, ki jih morate opraviti v zadanem času – v tridesetih sekundah, eni minuti, uri ali dnevu – ter rekorder, ki je uspešno dokazal svojo odločnost v bitki s časom.

Slovenski rekordi

Guinnessova knjiga rekordov 2021 prinaša 18 slovenskih rekordov. Pet rekordov je predstavljenih na novo, drugi so doseženi in objavljeni že v prejšnjih izdajah. Med novimi, ki so vključeni v knjigo, so tudi najdaljši maraton v kvačkanju – trajal je 28 ur in 5 minut, dosegli pa sta ga Korošici Jadranka Smiljič in Anita Kac v Slovenj Gradcu februarja 2020; Igor in Gal Okič sta prvi oče in sin, ki sta na tekmi proti Slovaški v Ljubljani maja 2019 v ragbiju skupaj igrala za reprezentanco; Alenka Artnik pa je dosegla rekord pri prostem potapljanju s stalno obtežitvijo z dvojno plavutjo pri ženskah – junija 2019 na otoku Panglao na Filipinih se je potopila 92 metrov globoko.

Čeprav je veliko delov letošnje knjige sestavljeno iz prijav bralcev, je večina rekordov prijavila obsežna mreža svetovalcev. Seznam teh je res dolg, prihajajo pa iz zaupanja vrednih organizacij, kar daje podatkom v knjigi dodatno težo.

Guinnessova knjiga rekordov tako že vrsto let razveseljuje tako najmlajše kot starejše radovedneže in je navdih vsem, ki bi želeli postati rekorderji.

NA EKS

Alenka Brun

Vodja in pevec skupine Calypso Domen Kuralt razloži, da so pesem Na eks posneli že pred koronakrizo, saj so z njo želeli zaznamovati dvajsetletnico obstoja skupine. Rojstnodnevno zabavo so načrtovali letos maja, a je zaradi epidemioloških razmer odpadla. »Na eks je zaljubljena, pozitivna,

je videospot zanjo posnela sama, s svojo videoprodukcijo, v Šenčurju med Štempiharjevimi tovornjaki. Videospot je na spletu ugledal luč sveta pred kratkim. V njem v glavnih vlogah nastopata Urša Mlakar, sicer bolj znana kot moderatorica in članica ekipe Radia Gorenc, ter Domen. Ne manjka rdeče barve, velikih tovornjakov in motorjev.

Ko so po spletu zakrožile prve Uršine fotografije v poročni obleki, so ji ljudje na

Skupina Calypso in Urša Mlakar

vesela pesem – prav takšna, kakršno ljudje v teh težkih časih potrebujemo. Podnjo se podpisuje Rok Lunaček, ki je že sodeloval pri nekaterih naših uspešnicah. Calypso smo s to pesmijo želeli ljudem narisati na obraz nasmeh, hkrati pa jo posvečamo vsem, ki so se z nami vseh dvajset let veselili naših nastopov na zabavah in veselich in nam z veseljem prisluhli,« še pove pevec.

Ob naslovu morda najprej pomislimo, da gre za pesem o pijači, a se izkaže, da je ljubezenska. Skupina

Facebooku hiteli čestitati, saj so mislili, da se je res poročila, a se je kmalu izkazalo, da si je poročno obleko nadela zaradi promocije pesmi in vloge v videospotu. Kuralt opiše, da videozgodba prikazuje Uršo kot lastnico prevozniškega podjetja, on pa igra fanta, ki naj bi se pri podjetju zaposlil kot voznik tovornjaka in se zaljubi v svojo šefico. Načrtuje tudi poroko, a ... »Na zabavi pride do nepričakovane preobrata ...« zaključijo vodja skupine Calypso. Kaj se zgodi potem, pa si lahko ogledate na YouTubeu.

Pesem je energična, živahna in pritegne.

JAKA

Ziga Gorjanc in Nika Gosar / Foto: Gorazd Kavčič

O PRAVIH VREDNOTAH

Študent predšolske vzgoje Žiga Gorjanc je zasnoval zbirko slikanic Družina prijateljev, s katero želi otrokom predati svoja razmišljanja o tem, katere so prave vrednote in kaj je res vredno v življenju.

Mateja Rant

Vsaka zgodba ima posebno sporočilo, ki bi ga rad predal tudi drugim,« je svojo odločitev, da pravljice, ki jih je doslej zbiral zgolj v rokopisni obliki, izda tudi v knjigi, pojasnil Žiga Gorjanc. »Pri tem pa sem naletel na težavo – to naj bi bila otroška slikanica, sam pa ne znam risati.« Prek skupne prijateljice je tako prišel v stik z Niko Gosar, ki se je z velikim navdušenjem lotila opremljanja njegovih pravljic z ilustracijami.

Žiga Gorjanc je pojasnil, da je imel že od nekdaj bujno domišljijo, ki je z vpisom na študij predšolske vzgoje še dodatno dobila krila. Začelo se je sicer že v srednji šoli na Jesenicah, kjer so morali pogosto napisati kakšno svojo zgodbo in jo potem interpretativno prebrati pred razredom. Profesor Miran Štempihar je tako hitro prepoznal njegov talent

Foto: Gorazd Kavčič

Naslovnica prve slikanice, ki še čaka na založnika

za pisanje in ga je začel spodbujati k pisanju. »Tako se je nabralo ogromno rokopisov, ki sem jih potem med prakso v vrtcu začel prebrati otrokom med počitkom. Otrokom je bilo zelo všeč in so me ves čas spraševali, kdaj jim bom prinesel še kaj novega, zato me je to še dodatno

spodbudilo.« Za nasvet glede pisanja se je obrnil tudi na svojo nekdanjo učiteljico Simono Špolad iz Osnovne šole Stražišče in prav ona je bila tista, ki ga je začela nagovarjati, da bi zgodbe izdal v knjižni obliki, in mu priporočila lektorico. Potem je stopil v stik še z Niko Gosar, ki je

začela njegove rokopise opremljati z ilustracijami. »Oba sva obiskovala isto osnovno šolo, spoznala pa sva se prek skupne prijateljice, ki je vedela, da že od nekdaj zelo rada rišem,« je pojasnila Nika Gosar in dodala, da se je prav zato odločila za umeetniško gimnazijo, k čemur je veliko prispevala njena učiteljica iz osnovne šole Andreja Jamnik Oblak. »Vedno je verjela vame in me spodbujala. Zato bi rada tudi študirala ilustracijo.«

Prvo slikanico je Žiga Gorjanc naslovil Družina prijateljev in tetin rojstni dan. »Vedno izhajam iz skupine štirih prijateljev, to so polž, miš, mišek in veverička. V prvi zgodbi njihova teta sraka praznuje rojstni dan.« Skozi zgodbo otrokom posreduje sporočilo, da ni bistvo v tem, kako drago darilo dobiš, ampak največ šteje pozornost najbližjih. Kot je pojasnil, take vrednote živi tudi sam. »Skozi živali v bistvu spregovorijo moji prijatelji,« je še priznal Žiga Gorjanc.

PESMI MLADIH

Dan vseh svetih

Prižgala ti bom svečo.
Rdečo.
Da bo gorela danes,
jutri,
vsak dan.

danes,
jutri,
vsak dan.

Prinesla ti bom rože.
Pisane,
da bodo dišale

Dala ti bom srce.
Moje.
Da bo živelo zate,
danes,
jutri,
vsak dan.

Maša

Dan vseh svetih je dan, ko se spominjamo ljudi, ki niso več med nami. So v naših srcih in to je najlepši spomin. Kljub razmeram naj gorijo lučke v naših srcih – ne glede na to, kje bomo. Meta

Pesmi pošljite na elektronski naslov pesmi.mladih@gmail.com ali pisno na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKÉ • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKÉ

GOBE NA OGLEDE IN NA KROŽNIKU (1)

Alenka Brun

Gorenjci imamo radi gobove jedi. Znanji smo bili (in smo še) tudi po razstavah. Sama se spominjam, sploh v tistih časih zelo odmevne iz Cerkelj,

kamor sem se vedno odpravila v družbi dedka in babice. Gostila jo je Osnovna šola Davorina Jenka. Takrat sem bila še prvošolka, morda malce starejša. Spominjam se izjemnih postavitev, verjetno pa je name naredil velik vtis tudi lovski del razstave. Ne vem, ali sem zaprte in odprte rdeče mušnice

tako pravilnih oblik, kot sem jih občudovala takrat, še kdaj kasneje videla v naravi.

Sama ne spadam med ljubitelje gobarjenja, niti ne razumem, kako imajo nekateri »nos za gobe«, kot pravijo. Kakšnega jurčka in lisičko še najdem, pa še to, če se mi med sprehodom skozi gozd praktično »postavita pred nos«. Jih pa rada jem – o, to pa ... A o tem v nadaljevanju.

Letos je koronasituacija poskrbela, da so vse ali pa vsaj večino napovedanih razstav gob odpovedali, jim jo je pa uspelo pripraviti v Hitovem hotelu Sabotin v Solkanu, in to v sodelovanju z Gobarskim društvom Nova Gorica, ki šteje več kot sto članov. Ker je bilo v času razstave slabo vreme, so jo prestavili v notranje prostore hotela in ob upoštevanju pravil in priporočil NIJZ sta si jo lahko

ogledovali le dve osebi hkrati. Tradicijo so tako ohranili, razstava je bila letos že 23. Razložili so nam, da so sicer vremenske razmere okrnile rast gob, ker se je preveč ohladilo, a so bili organizatorji z letošnjo bero vseeno zadovoljni. Člani Gobarskega društva Nova Gorica so se za potrebe razstave odpravili po gozdovih od Notranjske, Brkinov, pa vse do Cerknega in Tolmina, Vipavske doline, Banjšic in Trnovskega gozda ter Korade in uspelo jim je predstaviti kar 153 različnih gob. Vse so ustrezno označili, kar je omogočalo, da so obiskovalci gobe hitro prepoznali in jih tako tudi primerjali med seboj.

Na letošnji razstavi je bilo mogoče videti precej koprrenk, mlečnic in kolobarnic, so razložili. Na razstavi je bil predstavljen zelo lep primer črneče velezraščenske, ki je sicer užitna goba, a

Razstavo so letos organizirali že triindvajsetič. / Foto: osebni arhiv

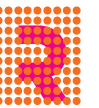
Obiskovalci razstave so zavarovane vrste gliv v Sloveniji lahko spoznali tudi s pomočjo fotografij na enotnem plakatu. / Foto: osebni arhiv

v Sloveniji zavarovana, kot je pojasnil Gabrijel Seljak, eden izmed redkih determinantov mentorjev Mikološke zveze Slovenije. Društvo je zato za namen razstave in izobraževanja pridobilo ustrezno dovoljenje za odvzem črneče velezraščenske iz narave. Ob razstavljenih primerkih pa so lahko gostje

druge zavarovane prostožive glive, ki so na t. i. rdečem seznamu, njihovo nabiranje pa je v Sloveniji prepovedano, spoznali tudi na fotografijah na plakatu.

Obisk razstave pa so popestrili še s kulinariko, saj so si obiskovalci lahko privoščili tudi kakšno jed z gobami.

(Se nadaljuje)

PRAZNOVANJA

ŠTIRIKRAT SO REKLI DA

Se še spomnite Tjaše Dobravec? Bohinjke, ki je zmagala v sedmi sezoni šova Slovenija ima talent? V soboto zvečer smo jo lahko spremljali v priljubljeni več kot dve uri dolgi oddaji nemške televizije RTL Das Supertalent ali po slovensko – Supertalent. Dobila je štiri zelene kljukice in se uvrstila naprej.

Alenka Brun

Tjaša je o svoji preteklosti tokrat odkrito spregovorila na nemški televiziji.

»Tudi nemške gledalce želim navdihniti, naj se nikoli ne predajo in ne skrivajo lastnih občutkov,« je povedala zračna umetnica v uvodnem, predstavivnem videu, preden je nastopila na odru priljubljene nemške oddaje Das Supertalent. Izvedla je solo nastop na zračni spirali, čemur je bila slovenska publika pred domačimi zasloni

v preteklosti že priča, le da je sedaj Tjaša malce starejša, ni več temnolasa in je umetniško precej odrasla. Če ne bi pandemija »odnesla« letošnje produkcije Cirque du Soleil, kjer Tjaša kot umetnica sodeluje, je najverjetneje ne bi mogli ponovno gledati na televiziji.

Konkurenca med nastopajočimi je bila velika, precej mednarodno obarvana, tako da smo v več kot dveh urah šovu lahko videli različne talente, precej pa je bilo prav akrobatskih. A Tjaši je uspelo. V prvem krogu šova je z nastopom na zračni spirali prepričala vse štiri žirante

– tako Dietra Bohlena kot Bruca Darnella, Chrisa Talla ter Evelyn Burdecki. Pohvalili so izbor pesmi, njeno vizualno podobo, »nevihtni« nastop in se strinjali, da je bil izjemen. V bistvu je bilo na njihovih obrazih med Tjašini nastopom videti le globoko spoštovanje do dogajanja na odru. Še posebej je navdušila koreografa in modela Darnella, ki tega ni skrival: »Občudujem te in mi je všeč, saj nikoli še nismo videli zračne spirale. To je za nas nekaj povsem novega. Imaš izjemen talent in si zelo dobro opravila svoje delo.« Dodal je še: »Videti si tudi tako neverjetno!«

Sodniški štirikratni da je Tjašo popeljal naravnost v polfinale šova, tako da bomo zanj še lahko navijali.

»Verjamem, da v življenju rastemo z vsako novo izkušnjo, in prepričana sem, da bo tudi ta pustolovščina prispevala k moji osebni rasti. Poleg tega je to odlična prilžnost za nastop v teh težkih pandemičnih časih,« je o svoji odločitvi za nastop razkrila Tjaša Dobravec in dodala, da sicer čisto vsega, kar so sodniki rekli ob koncu nastopa, ni razumela, večino pa. »Res sem hvaležna, da sem tukaj in da sem lahko nastopila,« je še povedala.

Tjašin nastop na zračni spirali smo Slovenci lahko videli v domači oddaji Slovenija ima talent. Tokrat je s spiralo navduševala na odru nemškega šova Das Supertalent 2020.

Tjaša Dobravec med poslušanjem sodniških ocen po nastopu v tekmovalnem šovu na RTL.

Takole se je Tjaša Dobravec veselila zmage pred dvema letoma na domačem odru.

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: 040 514 975

Gorenjski Glas

»Leto 20«

Zdaj, ko imam kmalu rojstni dan, ali mi bo prinesel še kaj sreče? Zanima me, ali bom spoznala kakšnega partnerja. Obenem pa me je malo strah vsega skupaj. Pa zdravje in finance ter otroci in vnuki? In najlepša hvala za vse odgovore do sedaj. Pred vami je obdobje sreče, vse do naslednjega rojstnega dneva lahko pričakujete same dobre spremembe. Še v tem letu se vam kaže partnerstvo, spoznali boste nekega zelo prijetnega moškega, vesele in pozitivne narave. Ravno pravišjega za vas. Že po kratkem času se odločita za življenje v dvoje. Seveda vas je strah, strah ljubezni in sreče v dvoje, a brez potrebe, sreče se da hitro navaditi. Pri zdravju ne vidim posebnih težav, glede financimate videti boljše čase. Hčerki bosta na svoji poslovni

in osebni poti uspešni, vnuki bodo iskali vašo bližino in podporo, kar je prav. Tudi jaz vam želim vse dobro. Srečno.

»Bikica 45«

Zopet se obračam na vas. Čakam operacijo kolena in me zanima, ali bo še letos. Glede na splošno situacijo težko verjamem v kaj dobrega. Poleg tega pa: ali bom spoznala kakšnega prijatelja, ki mi bo po godu? Prosim vas, da pogledate za zdravje moje sorodnice.

Morda ste operacijo v tem času že imeli, če ne, jo imate zelo v kratkem. Sama operacija je seveda potrebna. Vse bo v redu, brez skrbi. Kljub vsemu in negledenato, kar se nam dogaja, mora biti seveda zdravje na prvem mestu. Prijateljstvo se vam obeta prej kot v roku enega leta. Eden drugemu bosta zelo všeč, imela bosta enake

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

interese in vrednote. Ne boste več dolgo sami, samota ni za vas. Sorodnica žal ni najboljšega zdravja. Pomagajte ji, kar ji lahko, lepe besede v pravih trenutkih so zelo pomembne in veliko vredne. Ne smete razmišljati negativno, kajti s tem ne naredite nič dobrega. Lep pozdrav in srečno.

»Finance«

Zanima me bodočnost mojih dveh sinov, eden ima trenutno krizo s partnerico, drugi pa je brez zaposlitve. Kako kaj kaže moje finančno stanje in pa zdravje moža? Hvala za vaš odgovor.

Pozabili ste pripisati šifro, upam, da najdete odgovor. Kriza v partnerstvu je samo trenutna, mine in življenje gre naprej. Drugi sin kmalu dobi službo, v roku pol leta. Finan-ce grede na bolje. Operacija je

za vašega moža nujno potrebna in uspe, brez skrbi. Lep pozdrav.

»Prihodnost«

Sem mati treh otrok, pa me zanima, kako je z zdravjem mojih otrok in seveda kako kaže mojemu zdravju. Rada bi vas vprašala še za najstarejšega sina.

Vam se pri zdravju rado nekaj ponavlja, kar vidim kot posledico stresa, in se sčasoma umirja. Otroci so in bodo zdravi, ne vidim ničesar posebnega, morda pri srednjem težave s sklepi, a se vse uredi. V tem kriznem času je treba verjeti v dobro. Ni potrebna panika, saj bo vse v redu. Nič hudega, če starejšemu sinu ni uspelo šolanje po načrtu, izpite naredi in tudi maturo. Otroci so naša prihodnost in sedanjost. Srečno.

Novorojenčki

V kranjski porodnišnici se je minuli teden rodilo 23 novorojenčkov, od tega 12 dečkov in 11 deklic. Najtežji je bil deček s 3925 grami, najlažji pa tudi deček – tehtal je 2460 gramov. V jeseniški porodnišnici je prvič zajakalo 6 deklic in 10 dečkov. Najlažji in najtežji sta bila dečka – prvemu je tehtnica pokazala 2580, drugemu pa 4240 gramov.

LAŽJI SUDOKU

9		6	5		2			1
	5					6	7	8
	3	4			6			
3				5		2	1	4
			8		1			
1	6	2		7				9
			1			8	9	
7	9	3					4	
4			3		5	7		6

Rešitev:

4	7	9	2	5	8	6	1	3
5	1	8	9	2	6	7	3	4
6	8	5	7	3	4	2	9	1
7	9	6	1	2	8	5	3	4
1	9	5	8	2	7	3	6	4
2	1	6	9	7	4	8	5	3
3	6	9	1	7	5	2	8	4
8	2	7	6	1	3	9	4	5
1	6	2	8	5	7	3	9	4

TEŽJI SUDOKU

5			9		1			6
1				7				4
	6						2	
		2		9		4		
	7	1	6		8	5	9	
		5		1		8		
	4						1	
2					4			8
9			8		2			7

Rešitev:

4	7	9	2	5	8	6	1	3
5	1	8	9	2	6	7	3	4
6	8	5	7	3	4	2	9	1
7	9	6	1	2	8	5	3	4
1	9	5	8	2	7	3	6	4
2	1	6	9	7	4	8	5	3
3	6	9	1	7	5	2	8	4
8	2	7	6	1	3	9	4	5
1	6	2	8	5	7	3	9	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

Prišle so nove novice

Pevke ljudskih pesmi Folklorne skupine (FS) Karavanke so izvedle drugo ponovitev koncerta Prišle so nove novice, tokrat v dvorani Krajevne skupnosti Brezje pri Trziču.

SAMO LESJAK

Trzič – Naslov koncertnega večera se nanaša na slovensko ljudsko pesem, pevke FS Karavanke pa so ponovno navdušile. Kot je dejala vodja skupine Saša Meglič, jih veseli, da jim je koncert, seveda z upoštevanjem vseh priporočil NIJZ, uspelo izvesti že tretjič. Koncert so predvajali v živo in tako poskrbeli za ogled z domačega naslonjača. Zabeležili so blizu 1500 ogledov, kar

zelo močna, predvsem pa se da v Trziču dobiti kakovostno, modno ter udobno obutev.

Konec novembra pa načrtujejo tradicionalni letni koncert. Kot je sklenila Saša Meglič: »Resnično upamo, da ga bomo lahko izpeljali in nanj povabili zveste obiskovalce naših prireditev. Če epidemiološka slika izvedbe z gledalci ne bo dopuščala, se bomo seveda potrudili, da bomo koncert predvajali virtualno. Časi

Nove novice so še tretjič zaokrožile po tržiški občini.

je seveda zavirljiva številka, vse to pa kaže na dejstvo, da so ljudje v tem času resnično lačni kulturnih dogodkov.

Folklorna skupina pa ostaja aktivna: tako je na letošnji Šuštarški nedelji v sodelovanju s Trziškim muzejem pripravila modno revijo z naslovom Nekdanji in današnji sloves tržiških čevljarjev. Predstavili so zgodovino obuvanja vse do danes ter opozorili, da je čevljarstva tradicija v Trziču še vedno

trenutno res niso zavirljivi, a ljudje zmoremo premagati marsikaj. Tudi v preteklosti so glasba, pesem in ples povezovali ljudi, jih duševno nahranili in jim dali novih moči, s katerimi so premostili marsikatero težavo. Pesem, glasba in ples so vodilo vseh članov Folklorne skupine Karavanke, zato bomo še naprej pozitivno gledali na prihodnost in poskrbeli, da se boste lahko še večkrat povesečili v naši družbi, pa naj bo v živo ali s kavča. <

V peti, dopolnjeni izdaji praktičnega priročnika najdete nasvete o izbiri sadne vrste glede na lego in tla, na kakšno podlago in razdaljo jo posaditi, kako oblikovati krošnjo. Rez je natančno predstavljen pri jablani, hruški, breskvi, češnji, višnji, slivi, malini, orehu in številnih drugih vrstah.

10 EUR

Redna cena priročnika je 13 EUR. Če priročnik kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le 10 EUR.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Priznanje za skrb za ptice

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS) je Srednji ekonomski, storitveni in gradbeni šoli (SESGŠ) Šolskega centra Kranj podelilo priznanje aviana, ker z gledno skrbijo za gnezdi postovk in kavk, ki so si ju ptice ustvarile na stavbi njihove šole.

MATEJA RANT

Kranj – V dveh nišah na zunanjih stenah podstrešja SESGŠ sta si že pred leti uredila gnezdo para postovk in kavk. Prva jih je z zanimanjem začela opazovati zdaj že upokojena profesorica angleščine Terezija Erman, ki je imela kabinet pod eno od teh odprt in so jo ptice že od nekdaj zanimalo, je priznala. »Postovke so se vračale vsako leto in tako sem jih imela pogosto priložnost opazovati, ko so se prepirale s kavkami,« je pojasnila. Ko se je hišnik namenil zatesniti odprtine, skozi katere so ptice prihajale do svojega gnezda, pa je začela razmišljati, kako bi jih zaščitila. Zato se je povezala s strokovnjaki na DOPPS in v prirodoslovnem muzeju, idejo pa je takoj podprla tudi ravnateljica SESGŠ Nada Šmid.

Tako je nastal projekt, v okviru katerega so uredili dve leseni gnezdišči za postovke in kavke, v katere so namestili tudi kamere, da dogajanje v gnezdu neposredno opazujejo prek telefonskih in računalniških zaslonov, obenem pa so postavili še zaslon na šolskem hodniku, da bi dogajanje lahko spremljali tudi dijaki. »Žal pa je ravno v času gnezdenja šola zaradi epidemije novega koronavirusa morala zapreti vrata in so bili dijaki za to prikrajšani,« obžaluje Terezija Erman. Letos sta imeli postovki sedem mladičev, kavki pa dva, a je eden poginil.

Terezija Erman s priznanjem aviana / Foto: osebni arhiv

S strokovnimi nasveti pri urejanju gnezdišč in obročkanju ptic sta jim na pomoč priskočila Dare Fekonja in Aljaž Mulej iz DOPPS. Že konec novembra so v odprtini postavili po meri narejeni gnezdilnici, večji finančni zalogaj pa je predstavljala namestitev kamere, na kar so morali počakati do začetka letošnjega leta. Za namestitev kamer in povezavo s spletno je poskrbel šolski informatik Grega Belovič, internet pa so na podstreho v okviru projektne naloge ob zaključku šolskega leta napeljali dijaki tretjega letnika Srednje tehniške šole, je razložila Terezija Erman. Veseli jo, da so pri postavljanju in financiranju gnezdilnic pomagali vsi delavci šole. »Za

svoje dijake pa sem pripravila projekt, v okviru katerega so poiskali informacije o teh dveh pticah in ju opisali tudi v angleščini.« Kot so poudarili na podelitvi priznanja v Ormožu, so dijakom tako omogočili, da se navdušeni nad pticami, prav ozavešanje in izobraževanje mladih pa je po njihovem izjemnega pomena za prihodnje varstvo ptic in blaginja celotne družbe. »Društvo nagrado aviana podeljuje vsako leto za gledno naravovarstveno dejanje, predvsem za ohranjanje ptic in njihovega življenjskega prostora,« je razložila Terezija Erman.

Prvič so postovke iz gnezdišča v njihovi šoli obročkali že lani. »Navadno se odselijo

v radiju petsto kilometrov od gnezdišča, naše postovke pa so lani opazili celo v Angliji, blizu Londona, kar pomeni, da so preletele okrog 1300 kilometrov,« je kot zanimivost še navedla Terezija Erman. Letos spomladi je zarod skoraj ogrozila kuna, ki se je skozi majhno odprtino prikradla v gnezdišče. »Kar stisnilo nas je, ko smo na telefonih opazovali, kako je ovohavala jajca, a se je na srečo obrnila in odšla. Po tistem smo luknjo takoj zatesnili.« Kot je še pojasnila Terezija Erman, je postovka ujeta iz družine sokolov. Najlažje jo je spoznati po lebdenju v zraku, ko z višine od deset do dvajset metrov ob hitrem zamahovanju s perutmi išče svoj plen.

Osnove podjetništva za kreativce

Škofja Loka – Rokodelski center DUO v Škofji Loki je pred časom objavil anketo za pomoč pri oblikovanju vsebin za podporo KKI (kulturnih in kreativnih industrij) v smislu podjetniških veščin. Zdaj so skupaj s Centrom za kreativnost oblikovali program skupinskih delavnic, ki bodo potekale enkrat na mesec in se medsebojno dopolnjujejo. Prva spletna delavnica bo že 3. novembra od 17. do 19. ure, potekala bo prek spletnega kanala Zoom in bo namenjena osnovam podjetništva za kreativce. Predaval bo dr. Rok Stritar. Udeležba je brezplačna, prijavit se lahko na rokodelskicenter@visitskofjaloka.si.

Potrdili predstavitev Škofjeloškega pasijona

Škofja Loka – Vodja projekta Škofjeloški pasijon 2021 Jakob Vrhovec je škofjeloški občinski svet seznanil z dejstvom, da uprizoritev pasijona spomladi prihodnje leto zaradi višje sile ne bo mogoča. »Ta čas ni mogoče izvajati vaj igalskih skupin, ne pomerjanj kostumov in posodabljanj scenografije. Ne vemo pa tudi, kakšne bodo razmere marca in aprila prihodnje leto. Zato predlagamo, da se prireditev prestavi za leto dni, na pomlad 2022, ko bo, upamo, Škofjeloški pasijon lahko uprizorjen,« je dejal Vrhovec. Svetniki so brez razprave pritrdili sklepu o prestavitvi pasijona do dve leti.

desetdnevna vremenska napoved

Torek 3. 11. ☁️ 5/16 °C	Sreda 4. 11. ☁️ 7/13 °C	Četrtek 5. 11. ☁️ 4/11 °C	Petek 6. 11. ☁️ 2/10 °C	Sobota 7. 11. ☀️ 1/11 °C
Nedelja 8. 11. ☀️ 2/10 °C	Ponedeljek 9. 11. ☁️ 1/9 °C	Torek 10. 11. ☁️ 2/9 °C	Sreda 11. 11. ☁️ 4/8 °C	Četrtek 12. 11. ☁️ 3/8 °C

tedenski koledar

			vzhod	zahod
3. 11.	tor.	Silva	6.46	16.44
4. 11.	sre.	Drago	6.47	16.43
5. 11.	čet.	Zahar	6.49	16.42
6. 11.	pet.	Lenart	6.50	16.40
7. 11.	sob.	Engelbert	6.52	16.39
8. 11.	ned.	Bogomir	6.53	16.38
9. 11.	pon.	Teodor	6.54	16.37

Še vedno veliki porabniki

Dan spomina na mrtve je mimo. Kam z odpadnimi nagrobnimi svečami? Kljub trendu zmanjševanja njihove porabe v zadnjih letih smo Slovenci še vedno veliki porabniki.

ANA ŠUBIC

Kranj – Po nekaterih ocenah smo Slovenci za Hrvati in Poljaki tretji največji porabniki nagrobnih sveč v Evropski uniji. Vsak Slovenec naj bi v povprečju prižgal osem nagrobnih sveč na leto, vsi skupaj pa okoli 16 milijonov, od tega dve tretjini ob 1. novembru, dnevu spomina na mrtve. Morda bodo številke za letošnje leto manjše, saj zaradi omejitev, povezanih s koronavirusom, tokrat ni bilo tako množičnega obiska grobov kot običajno. Po podatkih ministrstva za okolje in prostor (MOP) je bilo lani danih na trg dobrih pet tisoč ton nagrobnih sveč, kar je 15 odstotkov manj kot predlani in približno četrtino manj kot leta 2010.

Po uporabi nagrobne sveče postanejo odpadki, ne sicer nevarni, a njihova obdelava lahko povzroča škodljive vplive na okolje, predvsem emisije v zrak, vode, povzročanje hrupa, emisije izpušnih plinov pri transportu in nastajanje odpadkov. Lani je bilo prevzetih slabih dva tisoč ton odpadnih sveč oz. 234 ton manj kot predlani in 374 ton manj kot leta 2010.

Kot so pojasnili na MOP, skrb za predelavo sveč prevzemajo tisti, ki so jih dali na trg: proizvajalci, uvozniki, trgovci. »Ti so združeni v štiri skupne načrte ravnanja s svečami, tako

Ko sveče dogorijo, postanejo odpadki. / Foto: Gorazd Kavčič

da nosilec skupnega načrta uredi vse potrebno, da jih lahko zbiralec prevzame in odda v predelavo.« V Sloveniji sta registrirana dva zbiralca odpadnih nagrobnih sveč (Saubermacher Slovenija in Ekol) in dva predelovalca: jeseniški Plastkom in Ljutomerski Ekoplastkom, ki pa ne deluje več. »Končni cilj predelave je pridobitev sekundarnih surovin, kot so parafin, PVC, kovine, steklo in druge vrste plastike, ki večinoma nadaljujejo svojo pot v ponovni proces novih proizvodov. Reciklira se skoraj večina zbranih odpadnih sveč,« so razložili.

Največje težave povzročajo kopičenje sveč pri upravljavcih pokopališč in izvajalcih

občinske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov, so opozorili na MOP. Za reševanje te problematike so lani sprejeli uredbo o odpadnih nagrobnih svečah, ki je odpravila vsebinska neskladja uredbe iz leta 2008. Sledil je njihov interventni odvoz za leti 2018 in 2019, za nakopičene sveče iz obdobja 2016–2018 pa je pogodbeni izvajalec doslej prevzel 612 ton odpadnih sveč od 820 ton, kolikor znaša ocenjena količina v pogodbi. »Do 19. oktobra je edini delujoči predelovalec od skupnih načrtov ravnanja s svečami v okviru rednih prevzemov prevzel okoli 1200 ton odpadnih nagrobnih sveč,« so pojasnili.

Na trgu se pojavljajo različne vrste sveč, na MOP pa poudarjajo, da ne spodbujajo uvedbe posameznih tipov, ampak uporabnike pozivajo k trajnostnemu ravnanju. »Vsak tip sveč ima tako prednosti kot tudi pomanjkljivosti.« Elektronske nagrobne sveče imajo denimo daljšo življenjsko dobo, a so prav tako okoljsko problematične, saj jih je treba razstaviti na sestavne dele, te pa je lahko tudi težje reciklirati kot sestavne dele parafinskih sveč. Najpomembnejše je, da se za vse odpadne sveče – kateregakoli tipa – preko sistema zbiranja zagotovi obdelava pri usposobljenem izvajalcu, so dodali.

Tratarjeve buče tehtale tisoč štiristo kilogramov

JANEZ KUCHAR

Trata – Na kmetiji Jelke in Cirila Grilca na Trati pri Velešovem, po domače Pr' Tratarju, že več let pridelujejo buče za krmo živalim. Najtežja je letos tehtala 176 kilogramov, preostalih devet je tehtalo od 110 do 148 kilogramov, skupno pa kar 1400 kilogramov. Ker letos v Cerkljah zaradi epidemije covid-19 niso organizirali tradicionalne prireditve z razglasitvijo najtežjih kmečkih pridelkov, je Ciril več buč podaril, nekaj pa jih je namenil za krmo živalim. Kot je dejal, je njivo pognojil le s hlevskim gnojem, seme je dobil od znanega pridelovalca buč, vreme pa ni bilo najbolj naklonjeno rasti buč. Poleg krmnih buč je letos

pridelal še jedilne maslene in muškatne buče. V prostem času izdeluje iz različnih vrst lesa tudi lesene skledice in skodelice.

V začetku septembra pa so člani KUD Pod lipo Adergas pripravili Pr' Tratarju na prostem, z upoštevanjem varnostnih navodil, tradicionalno srečanje Pod vaško lipo. Člana KUD David Puškarič in Aljaž Ribnikar sta odigrala skeč o uporabi zaščitnih mask, ki ga je napisala Angelca Maček, sodelovali pa so tudi ansambel Sirc, recitatorji in mladinski pevski zbor iz Adergasa pod vodstvom Nancy Sirc. Ciril Grilc je pripravil zanimivo razstavo fotografij »šrang« poročnih parov, ki so bile v zadnjih tridesetih letih v Adergasu.

Ciril Grilc ob najtežji, 176 kilogramov težki buči

Najvišji in najnižji pokojninski prejemki

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Na zadnji seji sveta zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije so sprejeli tudi sklep o najnižji in najvišji pokojninski osnovi, najnižji pokojnini, najnižji osnovi za odmero nadomestil iz invalidskega zavarovanja, najvišjem znesku nadomestila za poklicno rehabilitacijo ter sklep o zgornjih mejah za izplačilo dela vdovske pokojnine. S tem so določili zneske za letošnje leto, in sicer za obdobje od 1. decembra dalje.

Najnižja pokojninska osnova za v tem letu uveljavljene pokojnine od 1. decembra 2020 znaša 912,78 evra oziroma 668,15 evra, če so odmerjene na podlagi tretjega

odstavka 390. člena pokojninskega zakona. Najvišja pokojninska osnova za v tem letu uveljavljene pokojnine bo znašala 3.651,12 evra (oziroma 2.672,62 evra, če so odmerjene na podlagi prej omenjenega člena). Najnižja pokojnina bo znašala 246,45 evra. Nadomestila za invalidnost, nastala v letu 2020, se od 1. decembra 2020 dalje odmerijo najmanj od osnove, določene v višini 533,98 evra. Nadomestilo za čas poklicne rehabilitacije pa se odmeri največ v višini 2.135,91 evra. Del vdovske pokojnine bo največ 106,80 evra za v tem letu uveljavljeno pravico, skupno izplačilo lastne in dela vdovske pokojnine, uveljavljenega v istem obdobju, pa največ 2.135,91 evra.

Oddaja kmetijske folije in pnevmatik

Vodice – V Začasnem zbirnem centru Vodice je v soboto, 7. novembra, med 9. in 12. uro možno oddati odpadno kmetijsko folijo, s katero kmetje pri siliranju ovijajo bale travne silaže. Gre namreč za odpadki, ki ga komunalna podjetja ne zbirajo v okviru gospodarske javne službe, zato so se v Vodich odločili, da deponiranje folije omogočijo spomladi in jeseni. Med 14. in 21. novembrom pa lahko občani oddajo tudi odslužene pnevmatike.

Priznanje tudi za učno pot Dovžanova soteska

Tržič – Komisija za naj pot je v okviru projekta Moja dežela – lepa in gostoljubna 2020 ocenila 16 prijavljenih tematskih poti, ki so tekmovalne v vtisu in privlačnosti, upravljanju in vzdrževanju, vodenju in ponudbi, dostopnosti in varnosti ter sporočilnosti in predstavitvi posamezne poti. Prvo mesto je zasedla Učna pot Drvošec ob Cerknškem jezeru, sledita pohodniška pot Juliana Trail na drugem mestu in Razgledna učna pot Dovžanova soteska na tretjem mestu.

vremenska napoved

Danes bo pretežno jasno, zjutraj in del dopoldneva bo po dolinah in kotlinah megla. Jutri se bo pooblačilo, v notranosti bo deževalo. Hladneje bo. V četrtek bo zmerno do pretežno oblačno.

TOREK

8/18°C

SREDA

7/14°C

ČETRTEK

8/11°C

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

